

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Vasilca Doina Carmen****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel
lector univ. dr. Scheau Ioan**Tehnoredactare:** aj. analist programator
Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Proiect eTwinning minunat la Grădinița cu Program Normal Vinerea/ Școala Gimnazială nr. 3 Cugir - Prof. Huștiuc Nicoletta	3
Și în timp de pandemie ... CDI la datorie – Prof. documentarist Cutean Irina Octavia	5
Lumea reală și geometria – Prof. Bălănoiu Georgiana Maria	6
Cultura și civilizația în ora de limbă străină – noi perspective – Prof. Bodea Roxana, prof. Potinteu Anca	10
Predarea și evaluarea în online – Prof. înv. primar Câmpean Ramona Alexandra	12
Utilizarea experimentelor la fizică în educația online – Prof. Demeny Ida	13
Studiu – Modalități de educare a comportamentelor ecologice la elevi - Înv. Marc Aurica	15
Ștefan Augustin Doinaș- teme, motive și simboluri în volumul de poezii Alfabet poetic – Prof. Bran –Koller Florina	18
Managementul clasei pentru elevii cu ADHD – Prof. Dancu Maria Adriana	21
Absolutismul și dinastiile europene între secolele XVI-XVIII (partea II) – Prof. Galdău Cosmin	25
Prezentarea unui exemplu de intoleranță din spațiul public. Propunere de activitate didactică pentru soluționarea și dezamorsarea situației conflictuale – Prof. Petri Maria	29
Cunoașterea psihopedagogică a elevilor – Prof. Mincă Daniela	31
Fotografia ca sursă istorică- utilizarea în cadrul activității didactice – Prof. Teompa Aviu Ștefan	34

Religia și natura (II) – Prof. Poptelecan Călin	36
Împăcarea omului cu Dumnezeu – Prof. Pascal Daniela	38
Metode folosite în contextul educației nonformale – Prof. Zoldi Veronica Alexandra	39

PROIECT ETWINNING MINUNAT LA GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL VINEREA/ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3 CUGIR

*Prof. Huștiuc Nicoletta, Grădinița cu Program Normal Vinerea/
Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir*

În acest an școlar, unitatea noastră școlară este pentru a doua oară consecutiv Școală Etwinning, datorită participării unui număr frumos de cadre didactice din instituție în proiecte internaționale de acest fel. Țin să menționez încă de la început că proiectele etwinning sunt parte integrantă a Erasmus+, chiar dacă nu necesită finanțare, sunt foarte folositoare și îndeamnă la cooperare și colaborare internațională.

Chiar dacă suntem în perioada aceasta dificilă, în care activitățile online au fost o reală provocare atât pentru cadrele didactice, cât și pentru copii, părinți, bunici, cei care au avut în inimă simțul datoriei au făcut tot ce le-a stat în putință ca activitatea să se desfășoare. La fel a fost și în cadrul acestor proiecte etwinning. Dintre proiectele etwinning pe care le desfășurăm anul acesta vreau de data aceasta să amintesc Proiectul „Steam-discoveries, experiments, research”, având ca fondatori o grădiniță din Lituania și una din Alba Iulia, respectiv Grădinița „Scufița Roșie” Alba Iulia, fondatoare colega Georgiana Bîzu, fondatoare căroră țin să le mulțumesc pentru activitățile frumoase la care ne-au invitat. Este al doilea proiect în care noi colaborăm cu aceste grădinițe în calitate de parteneri și ne dăm silința ca întreaga activitate să aducă plusvaloare întregului proiect, astfel încât la sfârșitul proiectului toate cadrele didactice, toți copiii și toți părinții să fie mulțumiți.

În cadrul acestui proiect, cum exprimă și titlul, am realizat, deși online, cu sprijinul părinților, căroră le mulțumim nemijlocit, experimente pot spune pentru fiecare anotimp în parte, cum se preta activităților cuprinse în calendarul de desfășurare al proiectului. Experimentele s-au bucurat de tot interesul copiilor, deoarece am învățat cu toții că mult mai bine învățăm și reținem făcând efectiv, iar surpriza descoperirii rezultatelor a fost pe măsură. Tot în cadrul proiectului cadrele didactice partenere au realizat prezentarea școlii, instituției, grupei, prezentări care au avut ca scop cunoașterea reciprocă a partenerilor, folosind instrumente web, care nu ni se par o greutate: padlet, linoit, prezi, canva, vivav video, video maker, animoto, collage maker, story jumper, în ultima realizându-se o carte, ca rezultat intermediar al proiectului.

Vreau să subliniez faptul că proiectele etwinning, chiar dacă sunt realizate pe platformă, respectă etapele de implementare ale unui proiect Erasmus, doar la scară redusă, bineînțeles, necesitând implicare deosebită din partea cadrelor didactice și activizarea atât a copiilor cât și a părinților, mai ales lucrând în mediul online.

Proiectul dezvoltă activități STEAM-știință, tehnică, inginerie, artă, matematică, toate adaptate nivelului de vârstă al preșcolarilor, dar cu impact deosebit. Sunt experimente simple, ca de exemplu „Cum fug microbii? - experiment cu apă, săpun lichid și piper”, din care copiii învață noțiuni simple, dar importante pentru vârsta lor, la „Câte picături încap pe o monedă?-luăm picături de apă cu o pipetă și numărăm de fiecare dată când lăsăm câte o picătură și multe alte experimente, pot spune pe gustul și interesul copiilor. Colaborarea dintre cadrele didactice creează prietenii și interacțiune, se realizează conexiuni între școli din spațiul European. Cadrele didactice s-au ocupat îndeaproape la trimiterea și primirea felicitărilor cu ocazia sărbătorilor de iarnă, iar toți cei implicați vor avea posibilitatea, după încheierea proiectului, să își valorifice munca prin depunerea aplicației pentru obținerea certificatului de calitate atât pentru copii cât și pentru cadre didactice.

Doresc să adresez tuturor un apel de înscriere pe platforma etwinning.net, deoarece orice cadru didactic dornic de perfecționare poate participa atât la evenimente etwinning, cât și la seminarii online, activități de dezvoltare profesională, cât și la proiecte de acest fel. Vă asigur pe toți că nu veți regreta faptul că vă înscrieți, singurul regret va fi „de ce nu m-am înscris mai repede?”.

Etwinning înseamnă colaborare, cooperare, etwinning înseamnă internaționalizare, recunoaștere a muncii efectuate cu devotament. Înscrieți-vă pe etwinning și veți avea doar de câștigat-experiențe didactice deosebite!

ȘI ÎN TIMP DE PANDEMIE.... CDI LA DATORIE

Profesor documentarist Cutean Irina Octavia, Școala Gimnazială Șugag

Centrele de Documentare și Informare sunt structuri infodocumentare care contribuie la formarea unei culturi a informației în rândul elevilor. Sunt spații moderne care pun la dispoziția utilizatorilor informația pe diverse suporturi. Activitățile derulate în Centrele de Documentare și Informare sunt proiectate în așa fel încât să participe la dezvoltarea celor 8 competențe cheie care determină profilul de formare al elevului, în special a competenței de a învăța să înveți”, a competenței digitale de utilizare a noilor tehnologii, dezvoltarea simțului critic și a abordării transdisciplinare a conținuturilor. Însă una dintre caracteristicile activităților derulate în CDI este și capacitatea de adaptare la mediul on line. În condițiile actuale, determinate de apariția și evoluția pandemiei de Covid-19, precum și de derularea cursurilor în format on-line, profilul activităților unui Centru de Documentare și Informare s-a schimbat.

Ținând cont de faptul că împrumutul bibliotecar a fost sistat pe durata pandemiei, iar aplicarea regulilor de distanțare socială și protecție împotriva răspândirii virusului Sars-Cov 2, au făcut aproape imposibilă desfășurarea unor activități în CDI, s-a trecut la o regândire a modului în care Centrul de Documentare și Informare să își poată îndeplini menirea. Totul a trecut în mediul on-line. Activitățile au fost regândite, iar principalul obiectiv a devenit crearea în rândul elevilor a abilităților de găsirea a informației, de data aceasta în mediul online.

În continuare voi descrie pe scurt, o activitate derulată cu ocazia zilei de 1 Decembrie. În anii trecuți elevii erau prezenți în CDI, unde se derulau activități legate de însemnătatea acestei zile. Dar în acest an, totul s-a schimbat, iar activitățile au fost regândite și readaptate noilor realități. Titlul proiectului este: „Patriot în era digitală”. Prin intermediul acestui proiect elevii au intrat în contact cu noi modalități de găsire și interpretare a informațiilor, prin intermediul jocurilor, a chestionarelor sau a formularelor, toate în format digital.

În primul rând, proiectul a fost inițiat din nevoia de a dezvolta în rândul elevilor, sentimentul de apartenență la neam și țară. Situația generată de izbucnirea pandemiei, a determinat creșterea în rândul elevilor a nevoii de adaptare la condițiile impuse de derularea cursurilor în format online. Strâns legat de acest aspect, este și necesitatea cunoașterii și folosirii unor aplicații interactive în mod educativ.

Obiectivele activității au vizat atât componenta care aparține domeniului istoric (cunoașterea semnificației zilei de 1 Decembrie precum și cunoașterea etapelor premergătoare înfăptuirii Marii Unirii), precum și domeniului infodocumentar (capacitatea de adaptare la învățarea asistată pe calculator, identificarea unor surse necesare în vederea redactării unor informări sau cunoașterea modului de folosire a unor aplicații digitale).

Activitățile derulate în cadrul proiectului au constat în realizarea de către elevi a unor scurte prezentări Power Point, referitoare la semnificația datei de 1 Decembrie. S-a pus accentul pe conținutul istoric al prezentării dar și pe respectarea unor reguli care țin de tehnoredactarea unui document, de respectarea dreptului de autor și existența unei bibliografii. La sfârșitul activității elevii au primit ca sarcină de lucru, să scrie pe chat-ul videoconferinței, motivul sau motivele pentru care ei sunt mândri că sunt români. O altă activitate a constat în realizarea unor aplicații interactive cu ajutorul aplicațiilor *videoant* și *quizizz*.

Proiectul prezentat mai sus este doar un exemplu de activitate care poate fi derulată de profesorul documentarist în mediul online. Activitățile derulate în mediul online au constituit și încă constituie o provocare pentru profesorii documentariști...și nu numai. Dar ceea ce contează cel mai mult în această perioadă este adaptarea și regândirea modului în care informația ajunge la elev. Aplicațiile și platformele educaționale vin în ajutorul acestui demers dar este nevoie de creativitate și foarte multă răbdare din partea profesorilor în crearea unor scenarii didactice care să placă și în același timp să poată fi înțelese de către elevi.

Bibliografie:

1. *Regulament de organizare și funcționare a bibliotecilor școlare și a centrelor de documentare și informare*, publicat în Ordinul M.E.C.T.S nr. 5556/7.10.2011
2. Ordinul Ministerului Sănătății nr 830/2020 și a Ministerului Culturii 2855/2020, publicat în Monitorul Oficial în data de 6 mai 2020, în ceea ce privește organizarea activității CDI și a bibliotecilor școlare.

LUMEA REALĂ ȘI GEOMETRIA

*Prof. Bălănoiu Georgiana-Maria
Școala Gimnazială Jupânești, jud. Gorj*

Matematica este folosită în viața de zi cu zi. Chiar și în lucruri simple, când spunem cât este ora sau când facem cumpărături. O importanță semnificativă o are în știință. Roger Bacon scria în 1267 că matematica este „poarta și cheia științelor”, iar Ion Barbu: „Matematicile pun în joc puteri sufletești nu mult diferite de cele solicitate de poezie și artă”. Matematica este folosită din ce în ce mai mult în științele sociale, economie, industrie cât și în companiile ce au nevoie de cercetare și planificare.

Geometria a apărut în mai toate culturile lumii, încă din cele mai vechi timpuri, ca o necesitate practică. Trebuiau măsurate terenuri, calculate suprafețe și volume etc. De fapt, geometria, din punct de vedere etimologic, tocmai asta înseamnă: măsurarea pământului. Acest subiect ar merita o carte bine scrisă, pentru că această geometrie practică a pavat drumul către înțelegerea lumii.

Geometria (din [greacă](#) γεωμετρία; *geo* = pământ, *metria* = măsură) s-a născut ca fiind ramura de studiu a matematicii care se ocupă cu relațiile spațiale. Este una dintre ramurile

matematicii moderne. În ziua de azi, conceptele geometriei au fost generalizate către un nivel mai înalt de abstractizare și complexitate, și a fost făcută obiect de studiu pentru metode de calcul și algebră abstractă, așa că puține ramuri moderne ale geometriei mai pot fi recunoscute ca fiind descendente ale geometriei de la începuturile ei.

Albert Einstein a fost un mare matematician, fizician și un simbol al științei moderne. Acest mare geniu a schimbat lumea cu perspectiva sa și a rămas pe veci în istorie. În matematică, el a creat multe formule, care aveau legătură și cu știința, una dintre ele fiind relativitatea. O vorbă de-a lui Einstein despre matematică spune așa: „Este o știință amuzantă. Când alergăm după un animal și nu putem să-l prindem, îl denumim pentru moment cu x și continuăm să-l urmărim până când îl vârm în sac.”

Prin reforma preconizată în învățământul românesc, sistemele și metodele de educație se cer continuu perfecționate, fiindcă învățământul trebuie să meargă alături de viață, cu manifestările ei zilnice, cu tendințele ei vitale. Școala trebuie să înțeleagă rolul său de ghid al vieții cotidiene și viitoare pentru elevi.

Istoria geometriei urmărește evoluția acestei științe care studiază relațiile spațiale din cele mai vechi timpuri, când oamenii au început să măsoare [distanțele](#), [ariile](#) și [volumele](#), ca apoi să se ajungă la geometria clasică, în care accentul era pus pe [construcțiile cu rigla și compasul](#).

Un moment crucial l-a constituit introducerea rigorii matematice prin [axiomatizarea](#) introdusă de [Euclid](#), care a influențat evoluția a secole întregi de știință. În epoca modernă, geometria beneficiază de aportul [algebrei abstracte](#) și a [calculului diferențial](#) și [integral](#) și a evoluat în diverse ramuri ale acesteia, cu grad înalt de abstractizare.

Primul pas a fost făcut de Euclid din Alexandria. El a sistematizat geometria în monumentală sa lucrare „*Elemente*”. Această lucrare este, după Biblie, probabil cea mai tradusă carte din lume și, de mai bine de 2.000 de ani, își păstrează neștirbită valoarea. De asemenea, lucrarea, conține bazele teoriei numerelor. Este bine cunoscut algoritmul lui Euclid de aflare a celui mai mare divizor comun a două numere întregi. Acest algoritm este unul din cei mai vechi algoritmi cunoscuți.

Euclid, prin definițiile și axiomele sale pune, de fapt, o importantă piatră de temelie la structurarea raționamentului științific. În numai cinci axiome el pune bazele geometriei, pe care noi acum o numim geometrie euclidiană. Sunt de ajuns cinci adevăruri evidente, pentru a construi o întreagă lume matematică! Cea de-a cincea axiomă a lui Euclid poartă cu sine o mare dilemă. În varianta ei cea mai simplă această axiomă se enunță așa: „Într-un plan, printr-un punct exterior unei drepte se poate duce o paralelă și numai una singură”.

Există și o variantă mai lungă, deci mai puțin elegantă, care se enunță așa: „Dacă o dreaptă tăind două drepte formează unghiurile interne și de aceeași parte mai mici decât două unghiuri drepte, cele două drepte prelungite la infinit se vor întâlni în partea în care se află unghiurile mai mici decât două unghiuri drepte”.

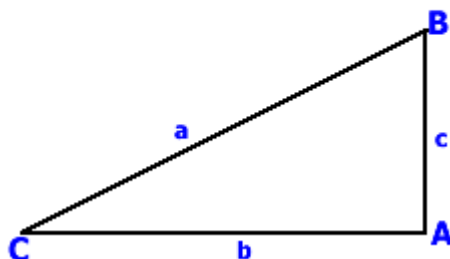
În continuare, prezentăm cele mai des folosite teoreme, atât la gimnaziu cât și la liceu.

Teorema lui Pitagora

Într-un triunghi dreptunghic, pătratul lungimii ipotenuzei este egal cu suma pătratelor lungimilor catetelor.

$\triangle ABC$ dreptunghic cu măsura unghiului A de 90°

Atunci avem:
 $BC^2 = AB^2 + AC^2$

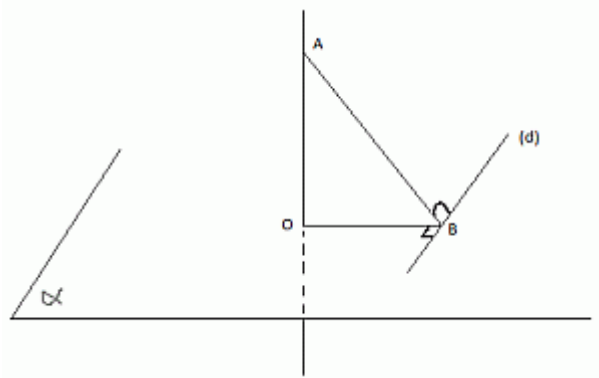
Reciproca Teoremei lui Pitagora

Dacă într-un triunghi pătratul lungimii unei laturi este egal cu suma pătratelor lungimilor celorlalte două laturi atunci triunghiul este dreptunghic.

Dacă în ΔABC avem $BC^2 = AB^2 + AC^2$ atunci $m(\hat{A}) = 90^\circ$.

Teorema celor trei perpendiculare

Fie α un plan, (d) o dreaptă inclusă în planul α și $A \notin \alpha$, $O \in \alpha$, $O \notin d$. Dacă $AO \perp \alpha$, $OB \perp d$, atunci $AB \perp d$.

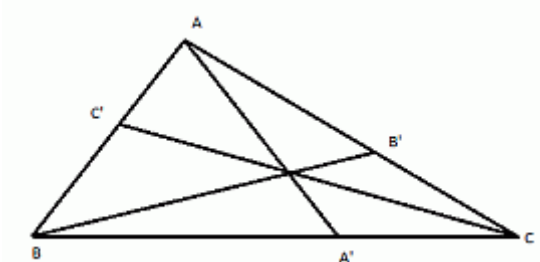
Reciproca 1. Fie α un plan, (d) o dreaptă inclusă în planul α , $A \notin \alpha$, $O \in \alpha$, $O \notin d$, $B \in d$. Dacă $AO \perp \alpha$ și $AB \perp d$, atunci $OB \perp d$.

Reciproca 2. Fie α un plan, (d) o dreaptă inclusă în planul α , $A \notin \alpha$, $O \in \alpha$, $O \notin d$, $B \in d$. Dacă $AO \perp OB$, $AB \perp d$ și $OB \perp d$, atunci $AO \perp d$.

Teorema lui Ceva

Fie triunghiul ABC și punctele $A' \in (BC)$, $B' \in (CA)$, $C' \in (AB)$. Dacă dreptele AA' , BB' și CC' sunt concurente, atunci are loc relația:

$$\frac{A'B}{A'C} \cdot \frac{B'C}{B'A} \cdot \frac{C'A}{C'B} = 1$$

Reciproca Teoremei lui Ceva. Fie triunghiul ABC și punctele $A' \in (BC)$, $B' \in (CA)$, $C' \in (AB)$. Dacă are loc relația

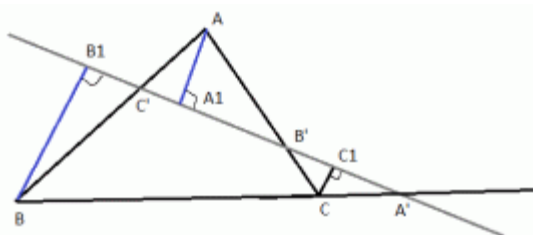
$$\frac{A'B}{A'C} \cdot \frac{B'C}{B'A} \cdot \frac{C'A}{C'B} = 1$$

atunci dreptele AA' , BB' și CC' sunt concurente.

Teorema lui Menelaos

Fie ABC un triunghi și A' , B' și C' trei puncte astfel încât $A' \in (BC)$, $B' \in (CA)$, $C' \in (AB)$. Dacă punctele A' , B' și C' sunt coliniare, atunci are loc egalitatea:

$$\frac{A'B}{A'C} \cdot \frac{B'C}{B'A} \cdot \frac{C'A}{C'B} = 1$$

Reciproca Teoremei lui Menelaos. Fie triunghiul ABC și punctele $A' \in (BC)$, $B' \in (CA)$, $C' \in (AB)$ astfel încât două dintre punctele A' , B' , C' sunt situate pe două laturi ale triunghiului, iar al treilea pe prelungirea celei de a treia laturi a triunghiului sau toate trei sunt situate pe prelungirile laturilor triunghiului. Dacă are loc relația

$$\frac{A'B}{A'C} \cdot \frac{B'C}{B'A} \cdot \frac{C'A}{C'B} = 1$$

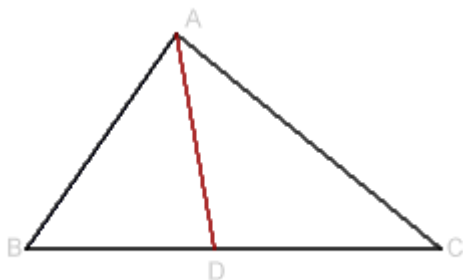
atunci punctele A' , B' și C' sunt coliniare.

Teorema bisectoarei

Într-un triunghi, bisectoarea interioară a unui unghi împarte latura opusă în segmente proporționale cu laturile care formează unghiul respectiv.

În triunghiul ABC fie bisectoarea (AD a unghiului BAC, cu $D \in [BC]$). Atunci avem

$$\frac{DB}{DC} = \frac{AB}{AC}$$

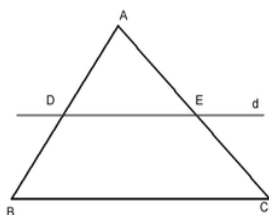

Teorema lui Thales

Fie triunghiul ABC și dreapta $d \parallel BC$, D și E punctele de intersecție ale dreptei d cu laturile AB și, respectiv,

AC. Atunci are loc relația:

$$\frac{AD}{DB} = \frac{AE}{EC} \text{ sau } \frac{AD}{AB} = \frac{AE}{AC}$$

Bibliografie

- 1). www.mateonline.net
- 2). A.Cota - *Geometrie și Trigonometrie*, Editura Didactică și Pedagogică București, 1990
- 3). www.wikipedia.org

CULTURA ȘI CIVILIZAȚIA ÎN ORA DE LIMBĂ STRĂINĂ- NOI PERSPECTIVE

Prof. Bodea Roxana, prof. Potinteu Anca, Colegiul Național „Avram Iancu” Câmpeni

Nu mai este o noutate faptul că între limbă și cultură există o strânsă legătură, iar prin cunoașterea altor culturi omul devine conștient de propria sa identitate culturală. Cultura și civilizația limbii străine sunt parte integrantă a predării acesteia. Prin contactul cu elementele de civilizație cursanții pot înțelege mai bine limba străină. Astăzi, civilizația este predată împreună cu cultura și limba cursanților abordând o metodă interculturală, adică o abordare care permite cursanților adoptarea unei imagini mai precise și relevante a culturii și permite compararea culturii limbii străine cu propria lor cultură. Pedagogia interculturală permite elevului o mai bună dezvoltare a personalității și a capacităților de a învăța alte limbi străine, îi oferă alternativa de a descoperi și de a trăi noi experiențe culturale, aducând o viziune mult mai complexă asupra învățării limbilor străine.

Cuvântul "civilizație" are mai multe semnificații. Potrivit enciclopediei LAROUSSE, este: *“Toate caracteristicile corespunzătoare vieții intelectuale, aspecte artistice, morale, sociale și materiale ale unei țări sau ale unei societăți”*. Ca parte a didacticii FLE (Franceză Limbă Străină) conceptul de civilizație poate fi combinat cu conceptul de cultură, de exemplu civilizația poate să fie înțeleasă ca definiția dată de UNESCO *“un sistem de Valorile dinamice”*. Conceptul de civilizație este legat de conceptul de cultură fără a-l acoperi în întregime.

Termenul de civilizație diferă de cel al culturii. Există mai multe definiții în funcție de criterii sociale sau valori universale. Byram definește cultura ca fiind *„o etichetă la fel de acceptabilă ca oricare alta pentru desemnarea fenomenului global sau sistemului de sensuri în structura căruia subsistemele cum sunt structura socială, tehnologia, arta și altele există în interconexiuni”*. Alți autori se îndreaptă spre definiția mai generală ca în cazul Robert pentru care cultura *“îmbrățișează dezvoltarea intelectuală, producția artistică sau bunele maniere ale unui individ sau ale unei anumite elite burgheze și urbană ale unei societăți”* Astfel, cultura poate fi interpretată ca un set de gesturi, judecăți și mituri, comportamente, sentimente, obiecte simbolice, valori din societate în timp ce civilizația prezintă aspectul concret, producțiile culturale (arta, tehnologia, sistemul politic etc.). *„Am putea considera civilizația ca fiind partea emergentă a culturii, cea cu care intrăm prima dată în contact atunci când vizităm o țară străină, atunci când îi întâlnim cetățeni”*.

În cadrul civilizației, putem distinge *cultura cultă* și *cultura vieții de zi cu zi*. Cultura cultă face parte dintr-una dintre dimensiunile competenței culturale. Este posibil să menționăm literatura, cinematografia, cântecul ca exemple ale cultură cultă. Cultura vieții de zi cu zi se bazează pe faptul că este folosită zi de zi, pe baza temelor cotidiene (de exemplu: școală, mesele zilei, cumpărături, birou, vizită de familie sau prieteni, călătorii). Cultura vieții de zi cu zi este inseparabilă de practicile culturale ce sunt toate activitățile conexe, de consum sau de participare la viața intelectuală și artistică, activități de timp liber, practici sportive, practici legate de noile tehnologii, media etc.

Perspectiva interculturală de predare a culturii și civilizației este descrisă în secțiunea dedicat competențelor generale în Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL) și are în vedere însușirea aspectelor culturale în cadrul procesului de predare/învățare al unei limbi străine, ca o cerință obligatorie, nu numai din perspectiva unei comunicări eficiente, dar și a unei învățări active și constructive care să poată fi aplicată ulterior în plan social, profesional și cultural.

Inna Negrescu-Babuș consideră ca ora de limbă străină ar trebui să fie *“liantul dintre două culturi, prin intermediul căruia elevul are șansa de a descoperi alte valori, alte mentalități și realități”*. Competența comunicativă, analizată de CECRL, constituie obiectivul primordial al învățării unei limbi străine. Doar însușirea competenței lingvistice nu este suficientă în lumea în care trăim când frontierele par a exista doar pe hârtie. Ca necesitate a noii globalizări și rezultat al unor noi abordări pedagogice, elevul trebuie să învețe să folosească corect elementele etno-

socioculturale și să-și însușească atitudini și comportamente sociolingvistice ce au drept scop să contribuie la dezvoltarea unui dialog real și adecvat contextului de comunicare. Din perspectiva înțelegerii, elevul trebuie să aibă competențele necesare pentru a identifica, recunoaște și interpreta în mod corect atitudinile și comportamentele interlocutorului său referitoare la gestică, elemente istorice sau culturale. În aceste condiții, cercetătorii din domeniu propun conceptul de învățare socială.

A învăța o limbă străină înseamnă să ai competențele necesare de a percepe sistemele de clasificare în virtutea cărora funcționează comunitatea socială a cărei limbă intenționezi să o înveți, să ai abilitatea de a anticipa un eventual comportament adecvat situației de comunicare. În consecință, învățarea unei limbi străine trebuie să pregătească elevul pentru situații concrete de viață, pentru diverse experiențe și schimburi interculturale. Acest proces de învățare nu trebuie să se limiteze la simularea unor situații de comunicare sau să pună accentul doar pe dimensiunea abstractă, conceptuală a învățării. Profesorul ar trebui să ofere posibilitate elevului să joace rolul unui actor social, fapt ce îl va determina să gestioneze și să își asume responsabilitatea actului de învățare. Aici intră în joc conceptul de perspectivă acțională, inerent unei pedagogii interculturale, care oferă posibilitate elevilor să devină ei înșiși actori sociali, având competența de a rezolva sarcini concrete. Unul din obiectivele principale în astfel de condiții este acela de a dezvolta autonomia personală a elevilor și de a-i pregăti pentru o viață profesională activă, ce impune tot mai multe cerințe și responsabilități.

Școala este principala instituție de formare și educare a viitorilor cetățeni care aparțin nu doar propriei comunități ci, din ce în ce mai mult, unei societăți globale. În acest sens, este foarte importantă organizarea unor activități, experiențe interculturale, interdisciplinare și extrașcolare care ar avea rolul de a pune în practică conceptul de învățare prin descoperire și prin intermediul propriilor experiențe. Perspectiva interculturală, utilizată în procesul de predare și învățare a unei limbi străine, are rolul de a păstra propria identitate prin conștientizarea limbii și culturii materne, pe de o parte, contribuind, în același timp, la dezvoltarea competențelor de comunicare interculturală.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.BARTHÉLÉMY, Frabrice, GROUX, Dominique, PORCHER, Louis. *Le français langue étrangère*. Paris: Harmattan, 2011
- 2.BYRAM, Michaël. *Culture et éducation en langue étrangère*. Paris: Les Éditions Didier, 1992
- 3.DASSEN P., *Educația interculturală*, editura Polirom, Iași, 1996
- 4.DEFAYS, Jean-Marc. *Le français langue étrangère et seconde*. Sprimout : Mardaga. 2003.*Investir dans la diversité culturelle et le dialogue interculturel: rapport mondial de l'UNESCO* [en ligne]. Paris: UNESCO, 2010, xv, 426 p. [Consultat în 7 octombrie 2020]
- 5.MUREȘAN Pavel, *Învățarea socială*. București: Albatros, 1980.
- 6.WINDMÜLLER, Florence. *Français langue étrangère (FLE) : L'approche culturelle et interculturelle*. Paris, Editura Belin, 2011
- 7.Civilisation. *Larousse.fr*. [Consultat 7 octombrie 2020]. Disponibil la adresa : <http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/civilisation/16275>
- 8.Interculturalité. *Larousse.fr* [Consultat 7 octombrie 2020]. Disponibil la adresa: <http://www.larousse.fr/encyclopedie/divers/interculturalite/C3%A9/178843>
- 9.CONSEIL DE L'EUROPE. *CADRE EUROPEEN COMMUN DE REFERENCE POUR LES LANGUES: Apprendre, Enseigner, Evaluer* [en ligne]. Paris: Les Éditions Didier, 2001 [Consultat în 8 octombrie 2020]. Disponibil la adresa: http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/source/framework_fr.pdf
- 10.NEGRESCU-BABUȘ, Inna, *Perspectiva interculturală în predarea limbilor străine* [Consultat în 8 octombrie 2020]. Disponibil la adresa: http://www.akademos.asm.md/files/111_114_Perspectiva%20interculturala%20in%20predarea%20limbilor%20straine.pdf

11.PUREN, Christian. *La compétence culturelle et ses composantes* [en ligne]. Savoirs et Formations n° 3. Montreuil : Fédération AEFTI, 2013. pp. 6-15. [Consultat în 8 octombrie 2020]. Disponibil la adresa:
http://lewebpedagogique.com/alterite/files/2015/10/PUREN_2013c_Comp%C3%A9tence_culturelle_composantes.pdf

PREDAREA ȘI EVALUAREA ÎN ONLINE

Prof. inv. primar Câmpean Ramona Alexandra, Școala Gimnazială „Simion Barnuțiu” Tiur

Prin platformele și aplicațiile disponibile online, drumul este larg deschis pentru diverse tehnologii utile în predare și evaluare, dar ceea ce trebuie să vină întâi este modul în care tehnologia va îmbunătăți pedagogia folosită. Deci, pedagogia mai întâi; apoi tehnologia. Experiența actuală ne ajută să înțelegem că tehnologiile sunt instrumente de aplicat cu atenție și în mod adecvat. Provocarea pentru profesori este să se îndepărteze de noțiunea de evaluare ca document Word – adică de la simpla înlocuire a unei bucăți de hârtie cu un document electronic – și să folosească tehnologia pentru a-i ajuta pe elevi să devină autonomi în învățare. Învățarea – și evaluarea – bazată pe proiect, cu utilizarea media, poate oferi elevilor o serie de opțiuni. Experiența mea este că le place acest lucru. Creativitatea manifestată este uluitoare. Dar nu pierdeți din vedere natura academică a misiunii – cu alte cuvinte, ce doriți ca elevii să vă arate că știu – au învățat să facă? Profesorii care caută modalități de integrare a tehnologiei prin intermediul rețelelor de socializare în sarcini și evaluare au alegeri aproape nelimitate.

Să enumerăm câteva: – [Google Classroom](#): aici puteți discuta cu elevii – Meet video chat e inclus gratuit acum; pot fi corectate temele și poate fi oferit feedback direct fiecărui elev, se poate crea o bancă de comentarii pentru feedback mai facil pe baza celor mai frecvente comentarii pe care le oferiți elevilor etc.

– [Google Jamboard](#) este un mod de vizualizare foarte facil al unor răspunsuri scurte – toți elevii pot vedea toate răspunsurile date pe post-it-uri virtuale.

– [Google Forms](#) (permite conceperea unor formulare care pot fi utilizate pentru a obține feedback, pentru a trimite confirmări de participare la un eveniment, dar și pentru a crea teste scrise. Serviciul permite profesorului să includă imagini sau video pentru interpretare sau ca material de reflecție pentru elev. Elevii pot primi atât întrebări deschise, cât și închise, cu mai multe variante de răspuns, sau nu.) Funcția Quiz permite, pe mai departe, oferirea de feedback prompt. Elevii pot afla imediat dacă la un test cu răspunsuri la alegere au răspuns corect sau nu. Aici măiestria profesorului este să construiască distractori (răspunsuri greșite, care rezultă dintr-un proces de gândire eronat, dar frecvent la elevi) cât mai buni. Mai mult, putem să includem explicații pentru răspunsul greșit, explicații pe care elevul să le primească de îndată ce a terminat testul. În plus, elevii pot relua testul.

– [Kahoot](#) – baza pedagogică a acestei aplicații este că elevii devin „profesori”, construind ei înșiși itemi de teste.

– [Wordwall](#) – mai multe tipuri de activități potrivite pentru evaluare, mai ales la învățământul primar.

Există, de asemenea, multe programe de animație pe care elevii le pot folosi pentru a realiza prezentări: [Prezi](#), [Animaker](#), [Pencil 2D](#) etc. Elevii pot să realizeze filmulețe cu [screencast-o-matic](#) în care să surprindă atât imagine de pe interfața device-ului propriu, cât și vocea proprie. Se spune că **cel mai bun instrument este cel pe care oamenii îl vor folosi**. De aceea, vă încurajăm să explorați și permiteți si elevilor să facă același lucru. În contextele online, implicarea este absolut esențială și aceste instrumente trebuie să creeze o interacțiune umană mai profundă și mai semnificativă.

Produsele elevilor sunt cea mai bună dovadă a calității educaționale, iar creativitatea pe care tehnologia îți permite să o exprimi este ceva despre care profesori din diverse colțuri ale lumii vorbesc în mod constant într-un sens pozitiv.

UTILIZAREA EXPERIMENTELOR LA FIZICĂ ÎN EDUCAȚIA ONLINE

Prof. Demeny Ida, Colegiul Național „Bethlen Gábor” Aiud

„Știința merge înainte pe două picioare numite teorie și experiment. Câte o dată este pus jos primul, altă dată celălalt, dar progresul continuu este făcut numai prin folosirea ambelor” (Millikan).

Fizica este o știință experimentală: orice ipoteză, modele sau teorii se consideră ca valabile numai după testarea și confirmarea lor experimentală. De aceea, fizica ca materie școlară condiționează obținerea de rezultate bune prin folosirea experimentului ca principala modalitate de comunicare-asimilare a cunoștințelor, iar predarea - învățarea fizicii fără experiment are ar avea aceeași eficacitate ca și predarea - învățarea informaticii fără...calculator!

Predarea fizicii nu reprezintă doar transmiterea de cunoștințe, informații, de dezvoltarea intelectului, ci și valorificarea aptitudinilor, dezvoltarea deprinderilor și abilităților, formarea de atitudini. Prin metodele didactice aplicate la clasă, profesorul de fizică trebuie să stimuleze simțul practic al elevilor în mod direct: experimentul didactic asociat cu observația, lucrarea practică de laborator și demonstrarea cu ajutorul diferitelor modelele. Toate aceste metode didactice asigură realizarea în practică a unei activități proiectate mintal, conform unei strategii didactice, un instrument de lucru prin care se formează abilități de mânăuirea a aparaturii de laborator.

În învățarea prin experiment accentul se pune pe a-l face pe elev responsabil pentru propriul proces de învățare, practic le dezvoltăm latura independentă prin care pot analiza singuri un material didactic, pot formula ipoteze: de ce s-a întâmplat așa? și pot dezvolta și concluzii, pe baza cărora cercetarea ulterioară progresează.

Experimentul implică activități de provocare, reconstituire și modificare a unor fenomene și procese, în scopul studierii lor. Experimentul de laborator, în general, urmărește realizarea intenționată a procesului sau fenomenului fizic studiat, având funcții multiple:

- îi pune pe elevi în situația de a provoca și produce fenomene și procese pe cale experimentală;
- determină formarea unor deprinderi de lucru cu aparatura specifică științelor prin însușirea și aplicarea unor metode și tehnici de lucru corespunzătoare;
- asigură descoperirea, aprofundarea și verificarea cunoștințelor de către elevi;
- accentuează caracterul formativ al învățământului prin dezvoltarea la elevi a spiritului de investigație și observație, a gândirii flexibile, fluide, originale.

Experimentul calitativ scoate în evidență doar aspectele principale în derularea unui fenomen sau a unei legi fizice, stabilește relațiile de tip cauză – efect. Experimentul cantitativ urmărește în detalii desfășurarea în spațiu și timp a unor fenomene, procese, legi, legități, proprietăți ale obiectelor lumii reale. De data aceasta se stabilesc relații exacte între valorile mărimilor fizice caracteristice fenomenului respectiv.

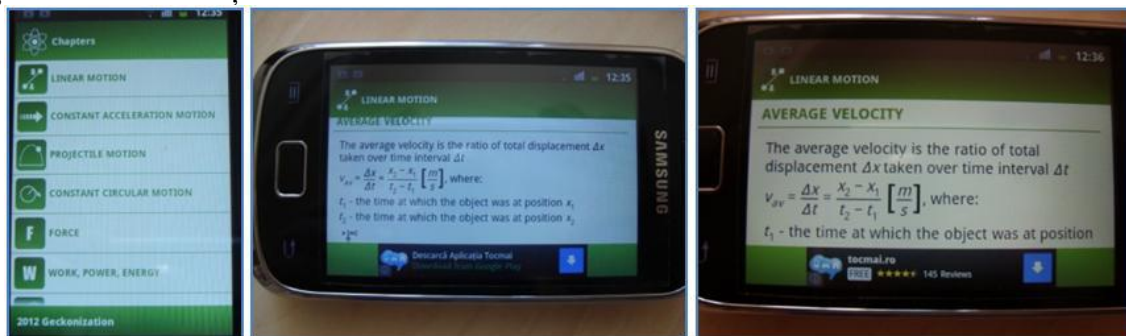
Acum, la început de mileniu III, în timpul pandemiei, sistemul de învățământ are la dispoziție cel mai puternic instrument de instruire și educație din istoria sa, adică calculatorul, care, folosind tehnologiile informaționale și ale comunicării, produce o revoluție în învățământul modern, aflat în impas din cauza exploziei informaționale, a volumului enorm de cunoștințe, acumulat pe parcurs de umanitate. Calculatorului îi revine un rol deosebit în modelarea, reproducerea și studierea fenomenelor, proceselor naturale, proceselor tehnologice prin realizarea experimentelor

virtuale. Rolul instalației experimentale îl îndeplinește calculatorul asigurat cu o programă specială, elaborată pornind de la modelul științific al fenomenului sau procesului fizic considerat. Iar programul de instruire este un produs intelectual pedagogic ce se transpune în programul computer rezultând astfel un produs informatic. Cele două tipuri de programe - de instruire și programul computer - constituie noțiunea de software (soft). Echipamentul electronic propriu-zis, care se numește hardware, asigură implementarea în practica de predare-învățare a celor două programe anterioare.

Ca și experimentul de laborator, orice experiment virtual, realizat pe calculator, are la bază aceleași modele fizice, aceleași modele matematice (teoretice). De aceea, orice experiment virtual are, la fel ca și cel de laborator, rolul de izvor al cunoștințelor și scop al cunoașterii. Această metodă modernă de predare-învățare cu ajutorul calculatorului realizează individualizarea și diferențierea învățământului. Experimentele și lucrările de laborator virtuale la fizică, pe de o parte, îi ajută pe elevi în procesul de studiere și cunoaștere complexă și aprofundată a fizicii, iar, pe de altă parte, le servește un bun exemplu de aplicații practice ale modelării științifice și simulării pe calculator pentru alte domenii din viitoarea lor activitate profesională. La efectuarea experimentelor virtuale se realizează o conexiune interdisciplinară dintre fizică, matematică, metrologie, informatică, etc., lucru mai greu de realizat la alte discipline.

Softul educațional a devenit atât pentru elevi cât și pentru profesori ceva ce poate fi învățat, exersat și este implementat în învățământ în școlile care sunt mereu în căutare și acțiune și care cu adevărat sunt moderne. Experimentul virtual vine să completeze, dar nu să substituie pe cel real sau de laborator, care își are locul și valoarea sa. Experimentul virtual în procesul de predare-învățare este o necesitate constructivă care decurge din cerințele vremii, acestea, la rândul lor, fiind determinate de vectorul de dezvoltare a civilizației.

Un rol foarte important este și folosirea telefoanelor mobile inteligente în lecțiile de fizică. Printre aplicații de acest tip utilizate de elevi la clasă se numără Pocket Physics, Physics Formula Reference și Free Physics Formula Sheet. Experimentele efectuate folosind senzorii integrați în acest dispozitiv au avut ca obiectiv determinările de distanțe, studiul căderii libere și determinarea accelerației gravitaționale, studiul mișcării circulare uniforme, studiul mișcărilor periodice, determinarea valorii inducției magnetice terestre, studiul traiectoriilor și determinarea altitudinii sateliților artificiali tereștri.

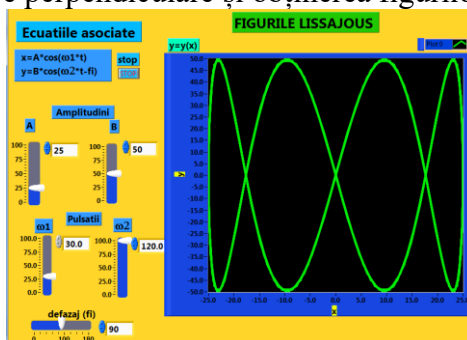

O altă aplicație Ray Optics, pe care am aplicat în categoria laboratorului virtual și am reușit proiectarea și simularea unor experimente de fizică, în cadrul temelor de Optică geometrică, la clasa a IX-a, în cadrul lecțiilor: Studiul reflexiei luminii pe oglinzi și Studiul refracției luminii prin lentile.

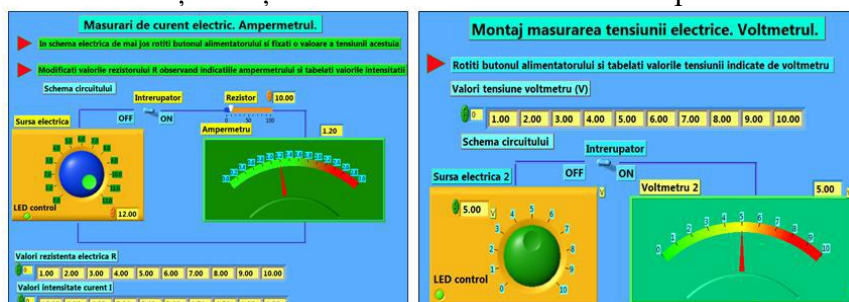

În cadrul aplicației LabVIEW am realizat o aplicație pentru vizualizarea și studiul traiectoriilor unui punct material supus simultan acțiunii a două forțe de tip elastic ce determină

apariția a două oscilații armonice efectuate pe direcții perpendiculare (O_x și O_y), pentru studiul compunerii oscilațiilor armonice perpendiculare și obținerea figurilor Lissajous.

Am completat noțiunile introductive din capitolul “Circuite electrice”, tot cu ajutorul aplicației LabVIEW, vizualizând circuite electrice cu un grup de experimente virtuale, menite elevilor să studieze realizarea și funcționarea circuitelor electrice simple.

Bibliografie:

- Florin Ovidiu Călțun, Capitole de didactica fizicii, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași – 2006;
 Palicica Maria, Gavrilă Codruță, Ion Laurenția, Pedagogie, Editura Mirton, Timișoara, 2007;
 Pintilie M., Metode moderne de învățare-evaluare, Cluj-Napoca, 2002;
 Laborator virtual, www.prointelect.com

STUDIU-MODALITĂȚI DE EDUCARE A COMPORTAMENTELOR ECOLOGICE LA ELEVI

Înv. Marc Aurica, Școala Gimnazială Câmpeni

„Omul poate stăpâni natura cât timp ține seama de legile ei” – Grigore Antipa

Educația ecologică poate începe din momentul în care un copil poate diferenția „bun” de „rău”, prin „rău” înțelegând inclusiv gunoi, mizerie, suferință. Odată ce copiii pricep că anumite lucruri se aruncă și altele nu și că Pământul „suferă” atunci când aruncăm gunoaie, ecoeducația începe. Pentru că sunt în formare, cei mici vor adopta mult mai ușor comportamente pozitive față de mediul înconjurător, pe care le vor păstra, cel mai probabil, pe tot parcursul vieții. Grijă față de natura se va revărsa în multe alte comportamente ale copilului – grijă față de spațiul personal – de la camera și bancă, până la ghiozdan și dulap. Un copil care deprinde din timp noțiuni de ecologice va deveni un adolescent responsabil.

Mediul înconjurător este un mecanism viu cu o complexitate deosebită, de a cărui integritate și bună funcționare depinde întreaga activitate umană. Formarea elevilor cu o conștiință și o

conduită ecologică devine o cerință deosebit de importantă pentru orice demers educativ școlar și extrașcolar.

Educația ecologică vizează formarea și cultivarea capacităților de rezolvare a problemelor declanșate odată cu aplicarea tehnologiilor industriale și postindustriale la scară socială, care a generat numeroase efecte negative la nivelul naturii și a existenței umane. Educația pentru mediu are ca scop schimbarea viziunii pe care noi o avem asupra lumii și înțelegerea relațiilor care se țin în interiorul sistemelor ecologice, între om și natură.

Educația ecologică se poate realiza prin orice tip de activitate: școlară, extrașcolară, activități științifice, literare, artistice, plastice, sportive etc. Formele de realizare sunt diversificate: observații, experimente, povestiri științifice, desene, activități practice, plimbări, drumeții, excursii, vizionări de diapozitive, jocuri de mișcare, distractive, orientări turistice, labirinturi ecologice, colecții, expoziții, spectacole, vizionări de emisiuni TV, expediții, tabere, scenete ecologice, concursuri.

Prin educație ecologică, copiii trebuie să dobândească cunoștințe, atitudini și motivații pentru a acționa individual și în echipă la soluționarea problemelor care țin de protecția mediului înconjurător. Prin educație ecologică se cultivă dragostea și respectul elevilor pentru lumea înconjurătoare, se formează atitudini de dezaprobare față de cei care încalcă normele de protecție a mediului și se cultivă interesul pentru promovarea ideii unui mediu natural sănătos.

Pornind de la premisa ca educația ecologică presupune mai multe componente (cunoștințe, competențe, atitudini, conduite) care se dobândesc într-un timp îndelungat, este firesc ca această latură a educației să se afle în atenția mai multor discipline și în toate etapele de pregătire și formare a elevilor.

- ▶ La limba română, valorificând textele din manual, elevii iau contact cu frumosul din natură cu ajutorul cuvintelor, realizează creații artistice după imagini din natură.
- ▶ Geografia este disciplina care oferă bogate cunoștințe despre relief, ape curgătoare, ape stătătoare, floră și faună.
- ▶ Problemele de matematică de aflare a unor suprafețe de teren ocupate de diferite culturi sau păduri, de aflare a unor cantități de diferite materiale din natură pot conduce la convingerea elevilor că mediul trebuie protejat, că pot colecta materiale refolosibile în vederea păstrării resurselor naturale.
- ▶ La abilități practice elevii îngrijesc plantele din clasă, realizează jucării din materiale refolosibile, realizează colecții de frunze, semințe, alte materiale pe care le folosesc apoi în activitatea lor.
- ▶ Educația plastică își aduce aportul la dezvoltarea simțului artistic, la sesizarea echilibrului, armoniei din mediul înconjurător oferă posibilitatea să transpună prin mijloace artistice frumosul din natură.
- ▶ Educația civică cuprinde teme care pot fi valorificate cu succes pentru formarea de atitudini adecvate în raporturile copiilor cu mediul înconjurător.
- ▶ Unele teme prevăzute de programa de istorie ne dau posibilitatea realizării tangențiale a educației ecologice.
- ▶ Disciplina științe are un mare potențial în educația ecologică a elevilor. Această disciplină asigură în mod organizat însușirea unor cunoștințe prin activități de observare, identificare, grupare, jocuri, activități practice a lumii care ne înconjoară.

Nu cu multă vreme în urmă, la disciplina științe, clasa a III-a, am discutat tema „Poluarea apei, a solului, a aerului”, la care elevii au desfășurat diverse activități având ca obiectiv important, educația ecologică. La jocul de rol „Pământul ne transmite”, o parte a elevilor au jucat rolul Pământului și a elementelor sale componente (apa, solul, aerul), arătând care sunt problemele acestora, temerile și urmările create de poluare, venind cu exemple chiar din mediul apropiat. Ceilalți elevi au jucat rolul unor „consilieri de mediu” care au identificat soluții la situațiile invocate de colegii lor. Un alt joc de rol la care elevii s-au implicat cu plăcere, a fost „Primar pentru o zi în localitatea ta”, unde elevii au propus măsuri pentru asigurarea curățeniei și înfrumusețarea localității. O altă activitate a constat în elaborarea unor afișe care să îndemne la grijă, protecție și

respect pentru mediu cu toate componentele sale (apă, aer, sol), la care elevii au realizat desene și sloganuri sugestive, convingătoare.

O reală educație ecologică se realizează și în cadrul activităților extrașcolare. Modul cel mai elocvent îl reprezintă proiectul de mediu. Prin complexitatea sa și prin timpul pe care fiecare coordonator de proiect și-l alocă pentru desfășurarea lui, proiectul poate atinge mai multe obiective. Totodată, el presupune o gamă largă de activități și, din acest motiv, tematica poate fi diversă. Proiectul de mediu este unul dintre proiectele care se poate realiza având suportul total al copiilor implicați. Utilitatea lui constă în aceea că îi ajută pe elevi să înțeleagă legătura care există între om și natură, între cunoștințele dobândite la diferite discipline de studiu și lumea din afara școlii, dă posibilitatea elevilor de a se implica și organiza prin investigare individuală sau în grup, autoconducându-și procesul de educație, îi pune în contact cu comunitatea și le creează posibilitatea de a-și susține în mod public opiniile.

De-a lungul carierei didactice, am realizat diverse activități extrașcolare ecologice, cu elevii claselor îndrumate, ca proiectele școlare educative, desfășurate chiar în parteneriat cu instituții locale care pot avea un cuvânt de spus în privința protecției mediului. Un astfel de proiect a fost: „Natura ne aseamănă, educația ne deosebește”, desfășurat în parteneriat cu Ocolul silvic din localitate. Prin activitățile desfășurate copiii au fost educați să iubească, să ocrotească natura și să trăiască în armonie cu ea. Ei trebuie să știe că orice copac plantat înseamnă o gură de aer proaspăt și o încercare infimă de a reechilibra ecosistemul. Elevii au înțeles mai bine natura, rolul și nevoile ei, au învățat să o iubească și să o ocrotească.

Obiectivele specifice ale proiectului

- educarea în spiritul respectului pentru pădure, pentru mediul înconjurător, conștientizarea faptului că omul nu este stăpânul naturii, ci parte integrantă a ei;
- educarea deprinderilor de păstrare a sănătății prin schimbarea atitudinii față de propria persoană, față de mediul în care trăiesc și cresc;
- însușirea unor cunoștințe ecologice prin activități cu caracter experimental și demonstrativ;
- însușirea unor reguli de ocrotire și protecție a naturii ;
- îmbogățirea vocabularului cu termeni specifici ecologiei;
- folosirea resurselor din natură și a materialelor reciclabile în scopuri practice; stimularea imaginației și a creativității elevilor;
- formarea unei conduite favorabile, a unui stil de viață sănătos din punct de vedere fizic, emoțional și socio-moral;
- formarea unor deprinderi care să stimuleze sentimente de dragoste, de ocrotire a tot ce-i înconjoară, educarea laturii afective a copiilor;
- stimularea cooperării de grup pentru îndeplinirea sarcinilor propuse, în vederea realizării unor rezultate cu impact pozitiv și stimulator pentru toți cei implicați în proiect;
- Activitățile desfășurate:
 - Lansarea proiectului;
 - SOS Pământul- întâlnirea cu un reprezentant al Ocolului silvic din localitate;
 - Întâlnirea cu un reprezentant al Ocolului silvic din localitate, pentru a dezbate tema: „Importanța pădurii pentru om”;
 - Organizarea unei acțiuni de curățare a spațiului din jurul școlii, de plantare de flori sau arbuști ornamentali;
 - Acțiuni de întreținere a „Colțului verde din clasă”;
 - Ziua Păsărilor;
 - Atelier de creație unde vom confecționa măști și haine din materiale reciclabile;
 - Natura –prietenă noastră- drumeție în jurul localității, cu accent pe educație ecologică, plantare de puieți sub îndrumarea reprezentantului Ocolului silvic;
 - Împărtășirea impresiilor.

Ecologia nu este doar o știință, ci și un concept de viață. A trăi într-un mediu curat și sănătos trebuie să se învețe încă de la grădiniță. Școala, biserica, familia și întreaga societate sunt chemate

să oprească distrugerea naturii, să „domesticească” omul, să-l împace cu natura și să-l reazeze în natură. A respecta natura, a o înțelege și a o iubi trebuie să devină o trăsătură de caracter. Este o datorie cetățenească, o datorie de conștiință și etică să contribuim la ocrotirea naturii, pentru că natura nu aparține numai generațiilor actuale ale Terrei ci, cu deosebire, generațiilor viitoare. Copiii sunt martori oculari ai transformărilor din viața socială, economică și din mediul înconjurător, iar toate aspectele le stârnesc curiozitatea, fapt ce se manifestă prin noianul de întrebări ce ni le pun.

E nevoie ca educația să includă și dimensiunea ecologică, să aibă drept „coloană vertebrală” gândirea ecologică ce trebuie să fie păstrată ca un crez. Natura nu cere despăgubire pentru nimic, dar are pretenția s-o păstrăm și să o respectăm. Ea ne oferă totul numai să ne bucure, dar noi ce îi oferim naturii? Ar trebui să ne gândim serios la această întrebare, oferind un răspuns pe măsura așteptărilor ei.

ȘTEFAN AUGUSTIN DOINAȘ – TEME, MOTIVE ȘI SIMBOLURI ÎN VOLUMUL DE POEZII ALFABET POETIC

*Prof. Bran Koller Florina, Școala Gimnazială „Singidava” Cugir
Școala Gimnazială „David Prodan” Săliște*

Ștefan Augustin Doinaș (pseudonimul literar al lui Ștefan Popa) s-a născut în localitatea Cherechiu, județul Arad la 26 aprilie 1922. A urmat Liceul „Moise Nicoară” din Arad și Universitatea la Sibiu și Cluj, obținând licența în Litere și Filozofie. În decursul vieții a fost arestat pentru „omisiune de denunț”, i s-a interzis să reintre în viața literară până în 1963 când George Ivașcu în angajează la revista „Lumea”. A fost căsătorit cu Irinel Liciu, prim balerină la Operă. Augustin Doinaș povestea într-un interviu, la TVR: „Ani de zile, după căsătorie, am fost prinț consort. Nevastă-mea, Irinel Liciu, fiind prim-balerină la Opera din București, pur și simplu m-a întreținut. Am trăit pe spinarea ei. Aveam interdicție de a publica și toate ușile îmi erau închise. Mergeam să îmi aștept soția la Operă, după repetiții, iar portarul mă striga «domnul Irinel»”. A murit în 25 mai 2002, iar imediat după moartea sa Irinel Liciu se sinucide.

A debutat în 1939 în *Jurnalul literar* de la Iași, condus de George Călinescu. În anul 1947 a obținut premiul Eugen Lovinescu pentru volumul de versuri, rămas în manuscris, *Alfabet poetic*.

A făcut parte din Cercul Literar de la Sibiu. Ștefan Augustin Doinaș a publicat 13 volume de poezie (*Omul cu compasul* 1966, *Seminția lui Laokoon* 1967, *Ipostaze* 1968, *Anotimpul discret* 1975, *Vânătoarea cu șoim* 1985) cinci volume de critică și eseuri, între care *Lampa lui Diogene* 1968, *Orfeu și tentația realului* 1974, *Lectura poeziei* 1980, *Măștile adevărului poetic* 1992, o piesă de teatru (*Brutus și fii săi*, 1990), 30 de volume de traduceri de poezie și proză (din Dante, Goethe, Hoelderlin, Gerhardt Hauptmann, Mallarmé, Valéry, Gottfried Benn, Papini, Jorge Guillen, Roberto Sanesi, Pierre Emmanuel, Michel Deguy, Fr. Nietzsche și alții), literatură pentru copii (*Povestea celor șapte frați*, 1980).

Lucrările sale au fost traduse în limbile germană, engleză, macedoneană, sârbă, maghiară, slovenă, bulgară, spaniolă, italiană. A fost distins cu Premiul Academiei Române 1968, șapte premii ale Uniunii Scriitorilor din România, Medalia Goethe a Institutului Goethe din Munchen (Germania) și Premiul european pentru Literatură al K.O.V. (Iugoslavia). A fost redactor-șef al revistei *Secolul 20*, președinte al Fundației culturale „Secolul 21” și director al Centrului cultural pluridisciplinar „Paul Valéry” din România.

Grigurcu afirmă despre Doinaș că: „de la Arghezi la Blaga n-am mai avut un «poet al începuturilor» așa cum ni se înfățișează, reluându-i, Ștefan Augustin Doinaș. Un rapsod pur și arzător al desfacerii lumii din haos, al erelor ei revolute, al florei și faunei, la scară planetară, al originii omului și mai cu seamă al biografiei spiritului, dornic de a se recunoaște prin necurmată uimire.”

Alfabet poetic sintetizează evoluția poeziei lui Doinaș de până la 1978, data apariției volumului, prezentând și avantajul — pe lângă o abordare diacronică a temelor și motivelor specifice — unei recuperări a ineditelor; astfel, universul poetului se restituie în integralitatea sa, de la baladescul primei faze, derivat din preocuparea Cercului literar de la Sibiu de a transforma poezia „într-o biografie simbolică, corespondența cu ritmurile altor timpuri”, la ontologia abstractă a ultimei perioade, ce prefigurează volumul *Poeme*. Volumul însumează poeme ce tratează teme diverse, scrise la vârste diferite.

Teme, motive și simboluri întâlnite în poeziile lui Ștefan Augustin Doinaș

Tema iubirii o regăsim la Doinaș în mai multe poezii, exprimând pasiunea rațională și, deși vorbește în mai multe rânduri de delir și extaz, spiritual lui trece prin aceste stări fără a fi profund marcat de ele. El cultivă pasiunea echilibrată, dezlănțuirile pasionale îl înspăimântă. În cadrul acestei teme, motivul despărțirii definește o suferință abstractă, tratată meticulos.

Semnificative în acest sens, sunt poeziile *Amanta*, *Un zeu al hotarelor*, *Astăzi ne despărțim*, *Lupul singuratic*. În poezia *Amanta*, Doinaș este stăpânit de voluptatea amantei fără patimă, care reprezintă „Ideea”, fiind un împătimit a ideii poetice, un îndrăgostit de aceste fantasmе ale minții, dar și ale unei experiențe vitale mai adânci, față de care întreține mereu cultul adecvării perfecte a expresiei. Titlul, în general, este cheia descifrării mesajului textului, orientând lectura și creând un orizont de așteptare cititorului. Așa că titlul acestei poezii ne duce cu gândul la o creație, având ca substanță, iubirea pătimășă. Însă, substantivul comun „amanta” este o metaforă pentru creație, traiectoria orizontului de așteptare își schimbă direcția în finalul poeziei. Conținutul poeziei pare a fi o invocare a iubitei care-i umple gândurile. Conturul chipului este asemănat cu argintul și, se pare, că prezența ființei iubite îl ridică spre alte lumi, mai pure, unde va găsi probabil protecția nemuririi și își pierde fondul material care este destinat pieirii. În prezentarea înfățișării sunt folosite metaforele „stalactită” și „profil de argint” cu valoare de simbol, care sugerează atât idea strălucirii cât și a respingerii prin senzația de rece creată. Fondul sufletesc este redat printr-o enumerație „orgolioasă de singurătate, / tiranică, născută în delir, / rivală-n străluciri cu orhidea” care pare să fie un amalgam de sentimente contradictorii, dar totuși plăcute și necesare trăirii poetice. Înspre finalul poeziei apar alte două simboluri, stigmatul și mirul care întregesc definiția iubirii prin valoarea lor de eternitate și sfințenie.

Așa cum am afirmat mai sus, ajungând la ultimul vers, ne dăm seama că discursul liric are la bază, de fapt, nu ideea de cuplu, ci a omului îndrăgostit de creație și destinat acesteia, fiind stăpânit de Ideea din care izvorăște Creația. Astfel în *Amanta*, poetul nu transcrie pur și simplu ideea, ci o descântă, o vrăjește până ce scoate rafinate efecte de atmosferă și elevație, până ce forme și linii își pierd materialitatea. Cele afirmate aici ne îndreptățește să considerăm această poezie o *Ars poetica* a lui Doinaș.

Un zeu al hotarelor este poezia neîmplinirii în iubire. Despărțirea este tratată meticulos, sărutul e doar o aducere aminte, iar „visul e scrum”. Îndrăgostiții de odinioară, care-și pecetluiau dragostea cu săruturi, acum sunt departe unul de celălalt, iar pasiunea s-a consumat, rămânând doar amintirea. Dar, și această amintire nu mai are nimic din frumusețea și emoția clipelor petrecute împreună, din contră are un gust amar, ceea ce sugerează o iubire superficială de moment. Poetul nu pare să regretă faptul că flacăra s-a stins sau să-și dorească întoarcerea iubitei.

Întâlnim în aceste versuri simbolul zeului, cel care deține puterea supremă și care hotărăște destinul tuturor. Această iubire este imposibilă fiindcă așa a hotărât zeul: să pună hotar între cei doi. Hotarul devine motivul neîmplinirii. Un alt simbol este cel al mărului ce reprezintă „prospețimea, hrana miraculoasă” ce trebuia să alimenteze dragoste, dar acesta a putrezit și o dată cu el și aceste atribute. Mușcând din acest măr, ei de fapt au încălcat porunca divină și ca urmare a păcatului s-a pus hotarul între ei. Astfel, din tot visul (un simbol al aspirației spre ideal) de iubire a rămas doar scrumul ce degajă „unda de fum și dezastre” adică dezamăgirea și care „spală lespeda unde șezusem”. Scrumul, rămașița focului, are menirea de curăța, de a șterge orice urmă a pasiunii trecute, la fel cum focul e cel care purifică. Strofa finală este încărcată și ea de simboluri („vârsta de foc” – tinerețea, „inimi” – iubirea perfectă și „astrele” – idealul, perfecțiunea) și are valoare de

concluzie: niciodată omul nu va putea atinge perfecțiunea, nu fiindcă ar fi incapabil de aceasta, ci fiindcă așa a fost predestinat.

Observăm că titlul în regăsim în primul și în ultimul vers, continuat diferit, dar cu două expresii sinonime („stă între noi”, „ne desparte”), poate, tocmai, pentru a motiva imposibilul.

În creația lui Ștefan Augustin Doinaș, întâlnim și poezia patriotică din care răzbate sentimentul iubirii și admirației față de țara sa. *Odă* are ca temă patriotismul, și după cum spune și titlul, este o poezie în care se venerează și preamărește patria și se elogiază faptele eroice ale înaintașilor. Poezia debutează cu exclamația „Mărire ție” (se reia de două ori pe parcursul textului), care sugerează intensitatea sentimentului patriotic și dă profunzime discursului liric. Frumusețea chipului acesteia a fost estompată în trecut de războaie. Au fost multe și cumplite momentele în care țara noastră s-a aflat sub stăpâniri străine, dar datorită „laurului tânăr cățarat pe ziduri” s-a șters fața patriei de riduri și și-a recăpătat astăzi frumusețea și strălucirea cu care a fost înzestrată.

Această creație este încărcată de simboluri și motive literare care dau forță și putere de sugestie cuvintelor. Patria apare personificată, cu chip și stăpânită de sentimente, în funcție de momentele trăite. Aurul apare ca simbol al „fecundității, bogăției și luminii” cu care a fost înzestrat acest ținut al românilor. Perioadele în care țara aceasta a fost sub stăpânirea celor trei imperii (otoman, habsburgic și țarist) sunt redată prin simbolul căderii în apă, ca apoi libertatea, scuturarea de acest jug al asupririi să fie sugerată de simbolul învierii adică „atotputernicia asupra vieții” pe care poporul și-a dobândit-o. Fierul și plumbul reprezintă, în acest text, simbolurile pentru „îndârjirea și forța” cu care s-au purtat luptele de libertate ale românilor. Bogăția acestor ținuturi o exprimă simbolul vinului și al florii de porumb, iar tradițiile și creștinătatea acestui popor prin cele ale nunții și moaștelor. Motivele eternității, adevărului, trădării, plânsului, cântecului susțin tema poeziei și scot în evidență puterea de simbol al cuvintelor.

Întreaga poezie are „un caracter solemn și de adresare, de o intensă vibrație lirică susținută de ritmul amplu și avântat”.

În altă ordine de idei, se remarcă la Ștefan Augustin Doinaș tendința spre eposul baladesc „poetul caută peste tot întâmplarea exemplară de anvergură mitică, care prin pregnanța conținutului ei dramaturgic și narativ este singura în măsură să ne rezolve câte ceva din tainele firii umane. Beneficiare ale unei substanțe baladești mai mult sau mai puțin inventată, poemele aspiră la statutul narațiunii de tip parabolic pus în slujba meditației poetice cu finalitate axiologică. Reluarea unora dintre marile întrebări ce constituie obsesia poeziei de idei dintotdeauna nu comportă, astfel, niciun dubiu.

Soarele și scoica se înscrie perfect în această tendință și este o impresionantă poveste a scoicii care-și ocrotește perla și care ajunge „pe cealaltă față, bulbucată,/ pe unde niciodată nu e zi”, alungată de soare. Soarele a găsit într-un golf „cu apă ca o boare” o scoică „princiară” care „de mii de ani își cultiva în casă/penumbră”. Acesta a străpuns-o cu „o rază crudă”. Scoica, „amețită și confuză”, a vrut să-și ocrotească perla și a fugit în adânc. De atunci soarele visează „un golf utopic”, nefiind împăcat cu gândul că a pierdut frumusețea scoicii și de aceea „stropește cu foc”.../ „pilaștrii lumii”. Atât soarele cât și scoica apar personificate și în antiteză prin poziția lor: primul se află în înaltul cerului, iar scoica în adâncul mărilor, oceanelor. În literatură mereu s-a încercat explicarea apariției unor lucruri și fenomenelor ieșite din comun, ceea ce este valabil și în cazul de față. Scoica care trăiește în adâncuri conține o perlă de o frumusețe rară și poate tocmai acesta este motivul pentru care se află acolo, ca soarele să nu-i estompeze strălucirea perlei. Aceasta vede soarele „ca pe un șarpe amoros, viclean,/ ce-și ține ochiul rece la distanță/ și-și scoate limba roșie printre dinți”. Dar acesta, „orbit de frumusețe și păcat” tânjește după scoică. Cele afirmate scot în evidență tema imposibilului și în textul de față, la fel ca în *Luceafărul* lui Eminescu, în care relația de iubire dintre un astru etern și un muritor efemer era imposibilă.

Soarele, simbol al manifestării divinității „poate să călăuzească sufletele prin regiuni infernale și să le aducă a doua zi, dimineată, la lumină” ceea ce n-a putut să facă cu scoica. Motivul virginității susține timiditatea și frica de necunoscut, iar motivul golfului utopic susține tema imposibilului.

Astfel, poetul încearcă să rezolve dilema imposibilului, văzută în relația dintre cei doi poli (înalț și adânc) apelând la serviciile baladescului și nu ale legendarului, așa cum se obișnuiește în literatura populară.

Universul creației sale se pare că are ca obiectiv principal punerea în ecuația poetică a problematicii ontologice.

În creația lui Doinaș, limbajul poetic se apropie de limbajul firesc contemporan, fără preferință regionalistă sau de alt fel. El vine într-un mod normal în slujba transmiterii ideilor poetice a căror mesaj nu se ascunde sub o nuanță obscură sau particulară, ci se fac asocieri intelectuale stârnite de relațiile dintre cuvinte. Emoția poetică încearcă să o transmită prin exploatarea resurselor limbajului apoetic. Așadar, este un adept al unui punct de vedere cu totul modern în legătură cu capacitatea și incapacitatea cuvântului, adică a poeziei, apărând în ipostaza de mediator al absolutului.

În concluzie, putem afirma că poezia lui Ștefan Augustin Doinaș este „o sinteză personală, sub toate aspectele” prin orizontul său cultural și prin disponibilitățile lui lirice, din care răzbate vibrația emoțională a cuvintelor.

BIBLIOGRAFIE

1. Boldea Iulian, *Eseistica lui Ștefan Augustin Doinaș* în România Literară
2. Chevalier Jean, Gheerbran Alain, *Dicționar de simboluri*, București, Editura Artemis, 1994.
3. Doinaș Ștefan Augustin, *Alfabet poetic*, București, Editura Minerva, 1978.
4. Moraru Titus, Manilici Călin, *Literatura română, Crestomație de critică și istorie literară* Cluj Napoca, Editura Dacia 1983.
5. <https://www.youtube.com/watch?v=s18GCLd-QWk&t=31s>
6. <https://www.academia.edu/29735151/Specia>
7. Interviu cu Ștefan Augustin Doinaș, <https://www.youtube.com/watch?v=s18GCLd-QWk&t=31s> (accesat la 13 mai 2019).
8. Titus Moraru, Călin Mannilici, *Literatura română, Crestomație de critică și istorie literară*, Cluj Napoca, Editura Dacia 1983, p.154.
9. Iulian Boldea, *Eseistica lui Ștefan Augustin Doinaș* în România Literară nr. 25/2009, p.3.
10. Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, București, Editura Artemis, 1994, p 283
11. <https://www.academia.edu/29735151/Specia>, (accesat la 19.05.2019).
12. Titus Moraru, Călin Manilici, *op.cit.*, p.155

MANAGEMENTUL CLASEI PENTRU ELEVII CU ADHD

Prof. de sprijin Dancu Maria Adriana, Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Tiur-Blaj

Lipsa atenției, hiperactivitatea și impulsivitatea sunt principalele simptome care definesc sindromul deficitului de atenție cu hiperactivitate sau *Attention-Deficit Hyperactivity Disorder* (ADHD). Se referă la o afecțiune de tip neurobiologic prin care este afectată capacitatea individului de a opera în limite medii în:

- Inhibarea comportamentului agresiv / (autocontrolul impulsivității)
- Controlul nivelului activității (hiperactivitatea)
- Concentrarea asupra sarcinilor de lucru (lipsa atenției)

Din păcate, toți mai mulți copii care calcă pragurile școlii de masă au ADHD, iar pentru cadrele didactice devine tot mai greu să facă față acestei provocări și anume, prezența unui elev cu ADHD în clasa de elevi. În aceste cazuri, problema centrală a demersului educativ devine

identificarea unor strategii didactice eficiente pentru elevii care „creează probleme” (elevi hiperactivi sau dezinteresați de activitățile școlare). Atunci când elaborăm, selectăm sau implementăm strategii de succes destinate incluziunii școlare a elevilor cu ADHD este vital să avem mai întâi o bună înțelegere asupra caracteristicilor copilului, inclusiv asupra disfuncțiilor sau condițiilor specifice care le afectează activitatea în sala de clasă. Acest lucru este valabil pentru orice activitate didactică, nu numai pentru cele specifice elevilor cu ADHD. Totodată, cercetările din domeniu au arătat că cei care adoptă strategii didactice eficiente pentru elevii cu ADHD au în comun utilizarea unei abordări bazate pe trei principii:

1. Identificarea nevoilor specifice de învățare ale elevului. Se identifica motivele pentru care elevul nu este atent, ce îl distrage, ce îi facilitează menținerea atenției, când, cum și de ce devine impulsiv și hiperactiv etc.

2. Selectarea unor practici educaționale asociate cu strategii comportamentale, cu elemente specifice de management al clasei și intervenții suportive pentru elevul/elevii hiperactivi și cu deficit de atenție.

3. Cadrul didactic utilizează în conjuncție aceste practici pentru elaborarea și implementarea unui program educațional individualizat și integrează acest program în activitățile cotidiene destinate tuturor elevilor din sala de clasă, punând accent pe caracterul incluziv.

Educația este una dintre cele mai dificile meserii din lume, iar rezultatele sale reale sunt deseori văzute după foarte mult timp. Pe lângă dificultățile, efortul și frustrările cotidiene se adaugă deseori în această muncă problemele deosebite pe care le ridică educația copiilor care au nevoi speciale de învățare, în special cei hiperactivi și cu deficit de atenție. Rolul celui care educă este unul covârșitor pentru succesul sau insuccesul elevilor. Succesul în educație depinde fundamental de profesori implicați, interesați nu numai de ceea ce elevii *trebuie* să învețe ci și de modul efectiv în care aceștia *pot* să învețe, interesați și de aptitudinile și atitudinile ce pot fi dezvoltate, nu numai de cunoștințe. Pentru aceasta trebuie abordate metode adecvate de educație, capabile să angajeze activ elevii în învățare și să optimizeze implicarea lor în activitățile din sala.

Una dintre cele mai dificile probleme care se ridică în mod inevitabil în calea educatorului este legată de diagnosticarea ADHD. O diagnoză a acestui sindrom trebuie este multidimensională, implicând colectarea pe o perioadă relativ îndelungată a unor date de ordin medical, comportamental și educațional. Un diagnostic apare numai în urma analizării acestor date, a examinării evoluției copilului, analizei comprehensive a discuțiilor cu părinții și a cadrelor didactice implicate de-a lungul timpului în educația copilului. Este de notat aici că părerea unui cadru didactic sau opinia părinților nu este echivalentă cu un diagnostic, iar evaluarea detaliată de către un specialist este o condiție absolut necesară în special în cazul în care se impune prescrierea medicamentelor specifice tratamentului ADHD. În prezent ADHD este una dintre cele mai des diagnosticate tulburări de tip neuro-comportamental în întreaga lume. Fiind estimat că în general între 3 și 5% dintre copiii de vârstă preșcolară și școlară sunt afectați de acest sindrom, diferențele care apar de la o țară la alta în numărul de cazuri diagnosticate medical sunt cauzate de metodologiile diferite de diagnosticare sau alți factori. Fără a insista asupra numărului de cazuri, este important să știm că ADHD afectează direct și deseori cu efecte serioase și pe termen lung elevii, iar soluțiile sunt deseori la îndemâna celor care se confruntă în mod direct cu simptomele sale specifice în sala de clasă.

Un bun management al clasei este în mod evident determinat de buna predare. Chiar și elevii cu probleme manifeste de impulsivitate și control al comportamentului adoptă o conduită potrivită în momentul în care profesorul oferă în clasă:

- Activități de învățare interesante, angajante, semnificative pentru elevi.
- Educație diferențiată, în funcție de sarcinile de învățare, nevoile specifice ale unor elevi sau contextul specific.
- Implicarea activă a imaginației elevilor în ceea ce învață, evitând și eliminând plictiseala.

- Lecțiile sunt bine planificate, iar pauzele sunt organizate ca segmente de timp în care elevii se relaxează, dar sunt și curioși să afle în ce activități vor fi implicați la reluarea activității.

Profesorii care au succes în educația elevilor hiperactivi sau cu ADHD au ca element comun capacitatea de a utiliza activ elemente de management al clasei și strategii educative prin care se menține activă implicarea elevului în ceea ce învață. Totodată, ei abordează (conștient sau intuitiv) elevii cu ADHD pornind de la o strategie construită pe trei mari componente. Prima constă în identificarea nevoilor specifice, individuale, ale elevului hiperactiv și cu deficit de atenție. Profesorul află de ce și când elevul nu se concentrează asupra sarcinilor de învățare, ce îl interesează, când și de ce este impulsiv și neatent etc. Apoi cadrul didactic selectează unele practici educaționale, exerciții și materiale didactice (unele fiind prezentate pentru dumneavoastră în cartea de față) și strategii de acomodare în clasă care sunt adaptate nevoilor specifice de învățare ale elevului. În urma acestor pași, profesorul poate schița un *plan educațional individualizat* care poate să fie integrat programului comun elaborat pentru ceilalți elevi ai clasei. Planul educațional individualizat are un design fundamentat pe necesitatea integrării elevului, fiind de evitat marginalizarea sau alienarea elevului cu ADHD, care apare îndeosebi prin transformarea sa într-un „caz al clasei”, un exemplu negativ citat elevilor și părinților pentru a exemplifica ceea ce nu este dorit în sala de clasă. Trebuie avut permanent în vedere faptul că aceste erori frecvent întâlnite în sala de clasă alienează elevul și construiesc premisele sigure eșecului școlar și al stărilor conflictuale între elevul cu ADHD și colegii săi sau/și cu profesorul de la clasă.

În elaborarea unui plan eficient de management pentru clasele în care sunt elevi cu deficit de atenție și hiperactivitate sunt integrate următoarele elemente:

1. Învățare/elementele de curriculum.
2. Intervențiile comportamentale.
3. Acomodarea în clasă.

Acomodarea în sala de clasă este foarte importantă pentru elevii hiperactivi sau cu ADHD, unii factori care țin de acest aspect având o mare influență în managementul comportamentului și ameliorarea rezultatelor școlare pentru acești copii:

- Locul preferențial - elevul cu ADHD este așezat în-un loc (bancă, în funcție de mobilierul școlar și de aranjarea sa în sala de clasă) apropiat de cadrul didactic sau de elevii care manifestă constant un comportament model. Elevii hiperactivi nu trebuie așezați aproape de surse de distragere a atenției (mai ales în cazul în care ferestrele sunt poziționate spre un trafic intens).
- Aranjarea băncilor – cadrul didactic trebuie să urmărească modul în care aranjarea băncilor are efect asupra elevului cu ADHD. În unele cazuri a fost semnalat că plasarea elevilor hiperactivi în structuri circulare cu mai mulți elevi poate crește distructibilitatea.

Un alt element fundamental pentru un management eficient al clasei constă în capacitatea cadrului didactic de a construi relații pozitive cu elevii, un climat prietenos bazat pe respectul mutual și colaborare. Un astfel de cadru didactic este flexibil și înțelegător, știe să se adapteze situațiilor noi și să rezolve pozitiv situațiile conflictuale, să fie calm, constant, corect și echidistant în aplicarea regulilor.

Idei pentru managementul clasei

Regulile clasei

- ☐ Limitați-vă la un număr rezonabil de reguli stabilite pentru clasă (încercați să vă limitați la max. 10).
- ☐ Explicați elevilor motivele alegerii acestor reguli și prezentați-le clar.
- ☐ Încercați să includeți sugestiile elevilor în stabilirea propriilor reguli pe care le vor urma.
- ☐ Evitați formulările negative în elaborarea regulilor (se va evita folosirea abuzivă a negațiilor)
- ☐ Repetați elevilor regulile stabilite și comunicați părinților lista stabilită.

- ☐ Urmați regulile clasei. Cadrul didactic este modelul pe care îl urmează elevii.
- ☐ Marcați pozitiv urmarea regulilor de către elevi și progresele celor care au încălcat în trecut regulile.

Mediul clasei**Stabiliți un mediu care este:**

- ☐ Structurat și bine organizat (cu un program clar și constant, reguli, elemente de rutină etc.)
- ☐ Calm și previzibil.
- ☐ Are reguli clare și vizibile de comportament în sala de clasă.
- ☐ Concentrat pe întărirea și încurajarea comportamentelor dezirabile și descurajarea și sancționarea comportamentelor nedorite.
- ☐ Susține impunerea regulilor în clasă prin instituirea unor consecințe corecte și general aplicabile pentru comportamentele elevilor, bazate pe corectitudine și nediscriminare.
- ☐ Sprijină elevii în cazul întâlnirii unor obstacole de orice tip și încurajează respectul mutual.
- ☐ Este incluziv, prietenos și suportiv.
- ☐ Construiește ideea de echipă, de colegialitate, comunitate.
- ☐ Este destul de flexibil pentru a veni în întâmpinarea nevoilor individuale ale elevilor.
- ☐ Are standarde academice și comportamentale înalte, pe care trebuie să le respecte toți.
- ☐ Încurajează abilitățile de auto-organizare ale elevilor (și pune aceste abilități la lucru atunci când un membru al clasei are nevoie de ajutor).
- ☐ Este sigur și stabil din punct de vedere emoțional și fizic. Elevii nu sunt speriați să nu facă o greșeală, ei învățând și din greșelile pe care le fac.

Posibile stimulente în sala de clasă

- ☐ Reducerea temelor pentru acasă.
- ☐ Pauză suplimentară (minute câștigate).
- ☐ Timp liber în clasă.
- ☐ Jocuri în clasă.
- ☐ Un creion special sau un caiet special.
- ☐ Diplome/bonuri de premiu pentru elevi.
- ☐ Acordarea rolului de lider într-un joc educativ în clasă.
- ☐ Mici jucării (cu acordul și participarea părinților).
- ☐ Timp suplimentar pentru terminarea unei teme.
- ☐ Scutirea pentru o anumită activitate sau temă.
- ☐ Timp acordat pentru elaborarea temei pentru acasă în clasă.
- ☐ Excursii (colegii sunt încurajați să ajute copilul ADHD să atingă progresele necesare).
- ☐ Ascultarea unei melodii/povești în clasă.
- ☐ Primul loc la rând.
- ☐ Acces preferențial la unele resurse didactice (computer, cărți, auxiliare etc.)
- ☐ Ocazia de a prezenta/citi colegilor o poezie, poveste, compunere, la alegerea elevului.
- ☐ Coordonarea în parteneriat cu cadrul didactic a unei activități.
- ☐ Alimente (o portocală, banană, ciocolată etc.)
- ☐ Permișiunea de a aduce ceva în clasă (prezintă și povestește)
- ☐ Reducerea/diminuarea unei sancțiuni.
- ☐ Dreptul de a face prezența / a coordona unele activități ale colegilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Egan, K., Popenici S. (2009). *Educația elevilor hiperactivi și cu deficit de atenție*. București: Didactica Publishing.
2. Green C., Chee K. (2009). *Să înțelegem ADHD Deficitul de atenție însoțit de tulburare hiperkinetică*. București: Editura Aramis.

3. Popenici, S., Fartușnic, C., Târnoveau, N. (2008). *Managementul clasei de elevi pentru elevii cu ADHD. Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar*. București: Didactica Publishing.

RESURSE:

www.add.org/

www.adhdinfo.com

<http://www.nimh.nih.gov/publicat/adhd.cfm>

ABSOLUTISMUL ȘI DINASTIILE EUROPENE ÎNTRE SECOLELE XVI-XVIII (partea II)

Prof. Galdău Cosmin, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alba Iulia

„Natura pledează pentru monarhie. Stupul este condus de o regină, nu de un președinte” (Valentin Butulescu).

Vom continua cu alte două dinastii reprezentative pentru absolutismul din Anglia, respectiv din Rusia, dinastia Tudorilor și cea a Romanovilor, ambele fiind hotărâtoare pentru destinul acestor două țări.

4.DINASTIA TUDORILOR.

În Anglia, consolidarea statului și tot odată a puterii s-a realizat odată cu afirmarea monarhiei absolutiste, în care regele domnește fără sprijinul Parlamentului. După încheierea consolidării puterii regale concretizată la finele *Războiului celor Două Roze* (1455-1485), tronul Angliei va fi preluat de către **Henric al VII-lea** (1485-1509), cel care va da naștere dinastiei Tudor din Anglia. Tot acum după marile descoperiri geografice, Anglia va emite tot mai mult pretenții de mare putere maritimă și comercială. După afirmarea protestantismului în Anglia și în Scoția vor urma o serie de confruntări religioase care vor avea rol decisiv în evoluția politică din secolul următor.

Henric al VII-lea, întemeietorul dinastiei va guverna fără sprijinul Parlamentului și mai ales cu ajutorul burgheziei formată din negustori și comercianți. Va mări domeniile regale, își va consolida autoritatea centrală prin impunerea Camerei Înstelate (*Star Chamber*) de la Westminster, ca instanță juridică superioară (*Tribunal regal*) în 1487 și va pune bazele stăpânirii engleze și în Irlanda.

Prin urmașul său, **Henric al VIII-lea** (1509-1547) un monarh inteligent, ambițios, cultivat și autoritar, se instituie un control aspru asupra nobilimii. Henric al VIII-lea a fost promotorul anglicanismului, a pătrunderii protestantismului în arhipelagul britanic.

Regele Henric al VIII lea a intrat într-un conflict aprins cu papa Clement al VII-lea, datorat refuzului acestuia de a-i accepta divorțul de Catherina de Aragon ceea ce i-a permis ca în 1534 să rupă legăturile cu Biserica Romano-Catolică și să adopte reforma protestantă. Astfel că, prin *Actul de Supremație* emis și aprobat de Parlament în 1534 s-a proclamat *conducător al Bisericii Anglicane*, după ce în 1531 obținuse recunoașterea ca *șef suprem al Bisericii* din partea clerului englez: „...*Noi recunoaștem că Maiestatea Sa este protectorul special, singurul și supremul senior și, atât cât permite legea lui Christos, șeful suprem al Bisericii și al clerului Angliei...*”

Între 1536-1539, pământurile Bisericii Angliei vor fi confiscate, mănăstirile desființate, iar toate veniturile lor vor intra în proprietatea Coroanei engleze. Clerului îi era interzis dreptul de a face apel la episcopul Romei - se produce schisma dintre Biserica Angliei și Roma, iar papa îl excomunică definitiv pe Henric al VIII lea.

În plan extern va încerca să mențină o stare de echilibru în fața disputelor dintre Franța și Imperiul Habsburgic. Va întreprinde o serie de expediții în Țara Galilor și se va proclama rege al Irlandei.

Elisabeta I (1558-1603), fiica lui Henric al VIII-lea va duce absolutismul la apogeu. A fost o persoană cultă cu o formație de tip umanist era mereu înconjurată de consilieri pricepuți. În 1559, emite *Actul de Supremație* prin care stabilește anglicanismul ca religie de stat, iar regina devine *administrator suprem al Bisericii Anglicane*.

Prin *Cele 39 de articole* emise în 1563, limitează serios libertățile religioase ale catolicilor și formează baza dogmatică a Bisericii Anglicane. Menține relații bune cu Parlamentul și reușește să își păstreze tronul în ciuda a multor comploturi ale nobilimii sprijinite de către curtea de la Madrid. Camera Comunelor va avea o mare importanță, va crea și un Consiliu care hotăra problemele de finanțe și justiție din stat, iar în 1571 va crea *bursa de la Londra*.

În timpul domniei sale, Anglia va promova o politică de expansiune comercială și maritimă. Va crea companiile comerciale, *Compania răsăriteană pentru comerțul din Marea Baltică*, *Compania Levantină pentru comerțul din Marea Mediterană* și *Compania Indiilor Orientale*. În expansiunea sa teritorială, a fost întemeiată colonia Virginia în 1584. În 1588, se confruntă cu Invincibila Armadă a lui Filip al II-lea al Spaniei pe care o înfrânge o furtună, marcând declinul flotei maritime spaniole, Anglia și Olanda vor domina mările.

Domnia reginei Elisabeta a însemnat o perioadă de înflorire culturală, artistică și de prosperitate economică a statului englez pe care nu o vor mai putea atinge urmași săi, regii din dinastia Stuart, Iacob I Stuart, Carol I Stuart, Carol al II-lea Stuart, respectiv Iacob al II-lea Stuart. Înlăturarea Stuartilor din 1688, va însemna transformarea monarhiei absolutiste engleze într-o nouă formă de guvernământ, *monarhia constituțională* odată cu aducerea lui Wilhelm de Orania pe tronul Angliei și acceptarea de către acesta a documentului cu rol de constituție, *Declarația Drepturilor* în 1689.

5.DINASTIA ROMANOVILOR.

În estul continentului situația era cu totul diferită față de vest, respectiv în Rusia, monarhia reușește să se impună în organizarea luptei împotriva dușmanilor externi, a mongolilor, a suedezilor, iar mai apoi a polonilor și totodată acționează cu succes împotriva puterii marilor boieri și a Bisericii în plan intern.

În acest sens, se remarcă marele cneaz al Moscovei din secolul al XVI-lea, **Ivan al IV-lea** (1533-1584), ca primul suveran încoronat oficial *țar al Rusiei* în 1547. Această titulatură îi se cuvine pe drept datorită, marilor sale succese militare obținute în politica sa de extindere teritorială a Rusiei. Ajunge cu frontierele în sud, la Marea Caspică, unde impune controlul circulației pe Volga, în nord, la Marea Albă, la est, colonizează Siberia atingând fluviile Obi și Irtaș, iar la vest se luptă cu Estonia și Livonia pentru a obține accesul la Marea Baltică, cu ajutorul corpului militar de elită, *streliții*.

A condus autoritar lovind nemilos în marea boierime, îi limitează puterea și întărește puterea centrală, de aceea a fost supranumit „*cel Groaznic*”. În plan administrativ și legislativ a realizat un cod de legi și unul religios. În 1549, pentru prima dată în Rusia reunește prima *Adunare de Stări* (*Zemski Sobor*).

Odată cu moartea sa, Rusia va intra într-o perioadă de criză internă prin scăderea autorității interne. Marea boierime își consolidează din nou puterea cu ajutorul intervenției Suediei și a Poloniei. Perioada lui Ivan cel Groaznic a fost preambulul instaurării dinastiei Romanov pe tronul Rusiei.

Secolul al XVII-lea va aduce în Rusia o perioadă de grele încercări și de mari dificultăți interne, „*Epoca Tulburărilor*”, cauzată de lupta acerbă pentru tron după declinul dinastiei Rurikizilor. De asemenea, rușii se vor lupta cu polonezii și suedezii pentru provinciile baltice, Bielorusia, Ucraina și chiar pentru cnezatul de Moscova care va fi cucerit în 1610.

În 1613, pe tronul Rusiei va urca **Mihail I Romanov** (1613-1645), cel care va întemeia o nouă dinastie, dinastia Romanov, care va fi la cârma țării până în 1917. Romanovii vor intensifica procesul de consolidare statală și de edificare a unei monarhii absolutiste în Rusia. Acest monarh va

restabili pacea în țară cu ajutorul boierilor și a Bisericii, precum și în plan extern, când încheie pace cu Suedia, iar după un lung conflict cu Polonia obține din partea acesteia renunțarea la orice pretenție pentru tronul Rusiei. Poartă războaie cu tătarii, dar nu și cu Imperiul Otoman. Își extinde teritoriul până la Oceanul Pacific, unde încheie unele contacte cu China.

Alexei I Romanov (1645-1676) este țarul care lovește din plin vechile instituții medievale de la conducerea țării, reducând, în mod drastic, puterea Dumei boierești, organul principal consultativ al țarului. De asemenea, nu va mai convoca Zemski Sobor, iar Biserica va fi reformată și apoi pusă sub conducerea puterii laice, ceea ce va provoca ruptura, schisma unei părți dintre credincioși, care vor rămâne fidel vechiului rit al Bisericii ruse de dinainte de reformă.

După desființarea Dumei boierești, Alexei va crea instituția *Șerbiei*, care se va dovedi absolut necesară pentru exploatarea resursele oferite de practicarea agriculturii, în contextul în care forța de muncă în acele vremuri era foarte rară. Cu toate acestea, Rusia secolului al XVII-lea era o țară înapoiată comparativ cu vestul Europei. Această perioadă va lua sfârșit odată cu venirea pe tron a țarului Petru cel Mare.

Petru I Romanov (1689-1725) va fi țarul care va iniția o serie de reforme economice, sociale, politice și militare, măsuri prin care va contribui decisiv la procesul de modernizare a statului rus, a transformării Rusiei în mare putere europeană. A fost un om corpulent cu o înălțime de aproximativ 2 metri, avea o voce puternică, inconfundabilă, era deschis în a învăța lucruri și meserii noi, adesea spunându-se despre el că era capabil de la a conduce cârma unui vas până la a bărbierii oamenii de la curte.

Principesa Sofia de Hanovra afirma despre țarul Petru I următoarele: „...*Țarul este foarte înalt. Fața lui este foarte frumoasă, are o constituție foarte nobilă. Este deosebit de inteligent, răspunsurile lui sunt la obiect și bine plasate. Dar, în ciuda tuturor darurilor cu care l-a înzestrat natura, nu i-ar strica dacă ar avea maniere mai puțin țărănești... . Are caracterul poporului său. Dacă ar fi avut o educație mai aleasă, ar fi fost un om desăvârșit... .*”

El dispune de putere absolută, marea parte din domnia sa va conduce prin decrete (*ucazuri*): „...*Țarul este un monarh care domnește absolut.... . Dumnezeu cere ca el să fie ascultat și respectat. El răspunde doar în fața lui Dumnezeu de faptele sale și de poporul care i-a fost încredințat.... .*”, după cum afirma însuși țarul Petru I.

Din a doua jumătate a secolului al XVII-lea Adunarea Țării nu va mai fi convocată. Preocupat în mare măsură de modernizarea statului, a realizat o mare inovație, crearea „*Marii Ambasade*” în 1697, care îl poartă în țări, precum Anglia, Olanda, Germania sau Franța. În urma acestor vizite preia modelele de dezvoltare economică pe care le va aplica în dezvoltarea meșteșugurilor, comerțului și a mineritului și totodată va urmări să creeze o alianță antiotomană în rândul țărilor occidentale. Va promova o politică economică mercantilistă, dar în același timp și protecționistă.

Printre reformele sale în plan intern se numără reorganizarea armatei, crearea unei flote puternice, construcția unor porturi, înființarea unor școli superioare, modificarea administrației după modelul occidental, înființarea Senatului cu atribuții în justiție, finanțe și comerț exterior, crearea celor 12 ministere, împărțirea administrativă a țării în 50 de gubernii, desființarea demnității de patriarh și înființarea Colegiului ecleziastic (*Sinodul*), construirea orașului Sankt-Petersburg, care va deveni capitala Rusiei în 1712.

În politica externă, va duce războaie cu Poarta pe care o va înfrânge în 1696 și va cuceri cetatea Azov de la Marea Neagră. Între 1700-1721 se implică în *Războiul Nordului*. În speranța că va găsi o ieșire către Marea Baltică, va încheia o alianță cu Danemarca și Polonia împotriva Suediei. Este înfrânt în primă fază la Narva, în 1700 de către regele Suediei, Carol al XII-lea.

Dar în 1709 obține o victorie importantă pe *Poltava* împotriva Suediei, însă această victorie va duce la formarea alianței dintre Suedia și Imperiul Otoman. Pentru a face față va încheia o alianță cu domnitorul Moldovei, Dimitrie Cantemir prin tratatul de la Luțk. În cele din urmă, această alianță a fost înfrântă de către suedezi și otomani în *bătălia de la Stănilești*, în 1711. Prin aceasta, va încheia pacea cu otomanii la *Karlowitz*, în 1711 și va retroceda Azovul.

Sfârșitul războiului va veni odată cu înfrângerea definitivă a Suediei și prin încheierea *Păcii de la Nystadt* din 1721, prin care Petru reușește să obțină ieșirea la Marea Baltică, cucerește Letonia, Estonia și o parte din Finlanda. În Asia, după războiul dus cu Persia, preia orașele Baku și Derbent precum și câteva teritorii din Caucaz. După toate acestea, Rusia este proclamată *imperiu*, iar țarului Petru I Senatul îi conferă titlul de *împărat*. În 1722, țarul Petru I Romanov va primi și titlul de „mare împărat al tuturor Rusiilor”.

În finalul acestui articol nu ne mai rămâne decât să răspundem la întrebările: *Care este starea actuală a monarhiei absolute în Europa și în lumea secolului XXI? Mai există acest concept politic în lume? Mai avem state cu forma de guvernământ a monarhiei absolute în lumea actuală?*

În prezent, în Europa nu mai putem spune că mai există monarhii absolute, ele s-au evaporat mai ales cu momentul 1689, când a fost instituită prima monarhie constituțională din lume, în Anglia, dar mai ales odată cu afirmarea curentului iluminist și a ideilor răspândite de Revoluția Franceză. Astăzi, avem câteva monarhii constituționale în Europa precum *Andorra, Regatul Unit al Marii Britanii, Belgia, Danemarca, Liechtenstein, Luxemburg, Monaco, Norvegia, Olanda, Spania și Suedia*. Dar avem și o monarhie absolută reprezentată de *Sfântul Scaun al Vaticanului* condus de papa Francisc. Bineînțeles că de-a lungul timpului au fost și state actuale republici din Europa, care au adoptat cândva forma de guvernământ a monarhiei, precum *Albania, Austria, Ungaria, Bulgaria, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Turcia, Italia, Croația, Slovenia, Slovacia, Serbia, Muntenegru, Portugalia, Rusia* și nu în ultimul rând, *România*.

Însă, la nivel mondial situația monarhiei absolutiste este diferită față de cea a Europei, asta datorită faptului că în lumea secolului al XXI-lea mai sunt state cu acest regim.

Iată câteva astfel de exemple: *Arabia Saudită, Bahrain, Brunei, Emiratele Arabe Unite, Kuwait, Oman, Qatar și Swaziland*. Iar în cazul monarhiei constituționale avem numeroase exemple: *Australia, Insule Antigua și Barbuda, Insulele Bahamas, Insulele Barbados, Belize, Bhutan, Cambodgia, Canada, Grenada, Jamaica, Japonia, Insulele Solomon, Iordania, Lesotho, Malaezia, Maroc, Papua Noua Guinee, Insula Sfânta Lucia, Insulele Sfântul Vincent și Grenadine, Thailanda, Tonga și Tuvalu*. Ca și în cazul Europei, de-a lungul timpul au existat actuale republici care au îmbrățișat monarhia: *Brazilia, China, Egipt, Etiopia, Iran, Iraq, Hawaii, Libia, Mexic sau Nepal*.

Bibliografie:

- Magda Stan, Manual de istorie pentru clasa a VI-a, București, EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, 2018, p.48-55.
- Nicoleta Dumitrescu, Mihai Manea, Ovidiu Cătălin Bojică, Manual de istorie pentru clasa a IX-a, București, EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, 2019, p.132-137.
- Irina-Denisa Huple-Moldovan, Ghid pentru titularizare. Istorie universală, Oradea, Editura CREATIO, 2021, p.171-176.
- Sandra Gătejeanu-Gheorghe, Ioan-Luca Vlad, Monarhiile secolului XXI, Editura Curtea Veche, 2013.

PREZENTAREA UNUI EXEMPLU DE INTOLERANȚĂ DIN SPAȚIUL PUBLIC. PROPUNERE DE ACTIVITATE DIDACTICĂ PENTRU SOLUȚIONAREA ȘI DEZAMORSAREA SITUAȚIEI CONFLICTUALE.

Prof. Petri Maria, Școala Gimnazială „Ioan de Hunedoara” Sântimbru

În clasa a 6-a a Școlii Gimnaziale „x”, jud Alba este înscris elevul R.R. Acesta manifestă comportamente disruptive, atât în timpul orelor de curs, dar și în timpul pauzelor.

Datorită comportamentului său, fiind permanent un factor disturbator, elevul nu s-a putut integra la nivelul clasei. Este marginalizat de către colegi, care îl etichetează, simțindu-se hărțuiți de acesta. Cu toate că elevul și-ar dori integrarea la nivelul clasei, se manifestă o totală intoleranță, față de acesta, atât printre elevi, cât și unii profesori.

Datorită faptului că elevul a fost ulterior diagnosticat cu deficit de atenție și tulburare hiperkinetică, s-a impus luarea unei serii de măsuri, în vederea remedierii situației.

Plecând de la premisa că toți oamenii se nasc egali, și trebuie să se bucure de aceleași drepturi, nici un om netrebuind să fie izolat, exclus sau discriminat, indiferent de ce criteriu, consider că este important ca fiecare dintre noi, să acceptăm diversitatea.

Stă în puterea noastră, să fim solidari, să-i ajutăm, să-i susținem, pe cei care au nevoie, care se confruntă cu diverse probleme sau dificultăți, să contracarăm cauzele care generează sau perpetuează inegalități.

Dialogând de pe poziții egale, putem contribui la realizarea incluziunii sociale, iată de ce pentru soluționarea și dezamorsarea situației conflictuale am propus următorul program de intervenție. Acest program urmează a fi aplicat pe întreaga durată a semestrului II, al anului școlar 2020-2021, urmând ca ulterior să se intensifice anumite tipuri de activități, care își demonstrează eficacitatea, sau să se renunțe la altele, care nu se probează.

În paralel sunt consiliați toți membrii clasei, în vederea acceptării diversității și renunțării la principiile și comportamentele discriminatorii.

Program de intervenție

Numele și prenumele beneficiarului: R.R.

Clasa: a VI-a

Diagnostic: Deficitul de atenție însoțit de tulburare hiperkinetică (ADHD)

Identificarea problemei de către cadrul didactic: Elevul R.R. prezintă comportamente nepotrivite în mediul școlar, atât în cadrul activităților structurate (în timpul orelor de curs), cât și în timpul pauzelor.

În timpul orelor:

- deranjează orele și distrage atenția celorlalți copii
- trepidează, mișcându-și mâinile și picioarele
- se foiește pe scaun
- se ridică de la loc, deși ar trebui să rămână așezat, plimbându-se prin clasă
- nu reușește să stea nemișcat mai mult timp (la ore sau alte activități)
- vorbește adesea foarte mult
- răspunde înainte ca întrebarea adresată să fi fost finalizată
- termină propozițiile celorlalți
- nu își așteaptă rândul într-o conversație
- întrerupe activități și conversații
- utilizează obiecte ale colegilor fără permisiune
- aruncă obiecte de papetărie prin clasă, încercând să atragă atenția colegilor
- se adresează nerespectuos profesorului și colegilor
- este pripit și impulsiv

- refuză îndeplinirea sarcinilor școlare, manifestând opoziție și sfidare față de cadrul didactic

În timpul pauzelor:

- este violent verbal și fizic
- încearcă să preia controlul jocurilor desfășurate de colegi ,intervenind în jocurile acestora, impunându-și atât prezența, cât și regulile proprii
- folosește un limbaj nepotrivit la adresa colegilor

Obiectivele programului de intervenție:

- diminuarea frecvenței și intensității comportamentelor verbale și fizice nepotrivite
- captarea și menținerea atenției în timpul orelor de curs

Durata programului și frecvența activităților propuse:

Programul este conceput pentru a fi derulat pe parcursul unui semestru.

Activități curente la clasă – în fiecare oră de curs:

- Stabilirea unei rutine în activitatea școlară și menținerea acesteia
- Stabilirea de reguli valabile pentru toată clasa, dar și reguli individuale
- Divizarea sarcinilor
- Fixarea unor ancore de memorare
- Aprecieri verbale

Activități de modelare comportamentală și restructurare cognitivă

- o activitate pe săptămână (20-30 de min., în timpul programului școlar sau în afara acestuia, în funcție de specificul activității)

Activități de consiliere – de câte ori este nevoie, dar cel puțin o activitate pe săptămână – 15 min., în afara programului școlar

Activități curente:

Se organizează în sala de curs un spațiu special, într-un colț din spatele clasei, destinat petrecerii a câteva minute acolo, de către elev, în timpul orelor, pentru relaxare și facilitarea posibilității de a reveni în activitate. În acel spațiu elevul are obiecte favorite la dispoziție, pe care le poate manipula în liniște.

Elevul este permanent încurajat să deruleze activități de studiu care îi fac plăcere, alternate cu sarcini mai puțin agreate, dar necesare.

Se stabilește anterior un cod silențios (un semn cu mâna), pentru facilitarea acordării timpului în spațiul special, fără a deranja restul clasei de elevi și fără a întrerupe profesorul din activitatea pe care o desfășoară.

Activități specifice:

- Cartonașul cu conflicte – joc pentru ora de Consiliere
- Propoziția ciudată - joc pentru ora de Consiliere
- Jocuri de rol pe tema comportamentelor indezirabile, la care elevul va participa în scopul de a înțelege efectele comportamentelor sale asupra celor din jur – Exprimarea asertivă
- Jocul „Afișul pe spate” – pentru creșterea stimei de sine
- Oglină
- Utilizarea la clasă a jocului de rol

Activități de Consiliere:

Organizate de către dirigintele clasei (la acestea pot participa și alte cadre didactice) și au ca scop analiza progreselor elevului și a eventualelor incidente. Se pune accentul pe progresele făcute de elev și pe beneficiile concrete aduse de modificările comportamentale (spre ex.: o notă bună, invitația colegilor de a participa la jocuri colective, etc.) Atunci când elevul a realizat progrese, sunt invitați și părinții să participe la întâlniri, comunicarea progreselor fiind important să se realizeze în prezența elevului, pentru creșterea stimei de sine a acestuia.

Modalități de evaluare a reușitei/ajustarea programului în funcție de rezultate:

- diminuarea frecvenței comportamentelor nedorite (pe fiecare comportament în parte);
- s-au consemnat mai puține episoade de exprimare nepotrivită la adresa colegilor;
- diminuarea intensității comportamentelor nedorite (pe fiecare comportament în parte);

- elevul vorbește mai puțin în timpul anumitor ore, însă continuă să deranjeze orele de matematică și biologie

Concluzie:

În funcție de consemnările de mai sus, se intensifică anumite tipuri de activități, care își demonstrează eficacitatea sau se renunță la altele, care nu se probează.

Sunt consiliați și colegii acestuia, plecând de la tema de Educație socială: Provocările diversității, despre faptul că acceptarea celuilalt și a diferențelor dintre noi, inclusiv a modului în care ne manifestăm, stau în puterea noastră.

Noi oamenii, indiferent de gen, gradul de sănătate, rasă, limbă, etc, suntem diferiți. Trăim în societăți „mozaic”, în care suntem nevoiți să interacționăm cu persoane diferite de noi. Suntem înconjurați de diferențe. Gândim diferit, vorbim limbi diferite, dar toți trebuie să ne integrăm.

Fiecare avem dreptul la viață, la educație. Trebuie să învățăm să trăim împreună, să comunicăm și să ne acceptăm diferențele.

CUNOAȘTEREA PSIHOPEDAGOGICĂ A ELEVILOR

Prof. Mincă Daniela, Școala Gimnazială Găneasa, jud. Olt

În contextul preocupărilor educaționale termenul „cunoaștere” este probabil noțiunea cea mai frecvent utilizată. Indiferent de accepțiune, fenomenul cunoașterii presupune: un *subiect* al cunoașterii – cunosătorul, un *obiect* al cunoașterii – ceea ce urmează a fi cunoscut și *compatibilitatea elementelor* care intră în relație – potrivirea dintre obiectul și subiectul cunoașterii.

Obiectul cunoașterii, elevul, trebuie abordat tot în ansamblul însușirilor sale de personalitate: dinamice (temperamentale), instrumentale (aptitudinale), axiologice (caracteriale). Fiecare din aceste categorii de însușiri pot influența calitatea cunoașterii realizate de către profesor.

În domeniul psihopedagogiei este subliniată importanța cunoașterii psihologice a elevilor, atât pentru desfășurarea în condiții optime a activității instructiv-educative, cât și în vederea orientării școlare și profesionale a acestora. Educarea și cunoașterea copilului constituie momente solidare ale aceleiași activități: „profesorul cunoaște elevul, educându-l și-l educă bine cunoscându-l” (Ion Radu). Educatorul care realizează cunoașterea trebuie să posede competență psihopedagogică, să studieze mult ca să poată înțelege întreaga complexitate a vieții psihice.

Specifice cunoașterii psihopedagogice sunt problemele legate de particularitățile de vârstă ale elevilor în ipostaza lor de obiect al cunoașterii. Sunt cunoscute „marile” sensibilități afective ale adolescenței sau curiozitățile „infinite” ale pubertății și vârstelor latente.

Desigur, aspecte de identitate legate de teme sensibile trebuie abordate cu mult tact și multă răbdare; acestea sunt însă probleme care privesc mai degrabă compatibilitatea dintre subiect și obiectul cunoașterii.

În calitate de competență de rol profesional, cunoașterea psihopedagogică urmărește nu doar construirea unei imagini asupra personalității elevului așa cum este ea „*acum și aici*”, ci și reflectarea dinamicii devenirii „*până acum*” și, mai ales, a evoluției probabile „*de acum încolo*” în condiții posibile, orientativ date.

Rezultatele cunoașterii psihopedagogice sunt înregistrate în diferite documente ale instituțiilor de educație:

- fișele școlare, purtătoare de date personale ale elevilor,
- caracterizările psihopedagogice secvențiale (anuale) sau finale (la sfârșit de ciclu de școlarizare),
- recomandările pe care anumite instituții școlare le solicită unităților de proveniență a viitorilor lor elevi, recomandările pe care le solicită instituțiile administrative sau nonguvernamentale pentru acordarea unor facilități educaționale, financiare sau general umanitare,
- referințe solicitate de instituții administrative în caz de abateri de la normele sociale,
- raporturi de consiliere, de orientare sau de informare educațională, vocațională, școlară, profesională ș.a.

Cunoașterea elevului reprezintă o activitate de investigare științifică a resurselor existente la nivelul personalității obiectului educației. Conceptul operațional de cunoaștere a elevului delimitează principalele acțiuni necesare pentru a descifra formula individuală a personalității care exprimă contribuția tuturor factorilor fizici, psihologici și sociali angajați în proiectarea eficientă a activității elevului, realizată în context școlar și extrașcolar. Aceste acțiuni vizează:

- selecționarea informațiilor semnificative pentru înțelegerea personalității elevului (raportul general-particular, ponderea anumitor variabile în raport cu altele, unitatea sistemului psihic);
- prelucrarea și interpretarea informațiilor în vederea stabilirii diagnozei pedagogice, centrată asupra potențialului pozitiv al personalității elevului;
- valorificarea informațiilor finale la nivelul unei prognoze pedagogice, centrată asupra evoluției personalității elevului, angajată pe termen mediu și lung.

În momentul investigării personalității unui elev, cadrul didactic va ține cont de următoarele trei principii:

- principiul abordării unitare a personalității, prin raportarea la structura de funcționare a sistemului psihic uman;
- principiul anticipării dezvoltării personalității elevului, prin valorificarea permanentă a resurselor de învățare și integrare socială;
- principiul autodeterminării personalității elevului, prin dirijarea sistemului de relații: sociale, școlare, profesionale, personale.

Termenul de personalitate este o noțiune cu o sferă foarte largă, practic infinită și cu un conținut controversat în literatura de specialitate.

Ceea ce este general acceptat ca element definitoriu al personalității privește unicitatea și irepetabilitatea concretizării sale în *identități personale complexe*, biopsihosocio- culturale.

Cunoașterea psihopedagogică descriptivă a persoanei va cuprinde toate aceste dimensiuni, analiza fiind concentrată în raport cu intensitatea transformărilor caracteristice diferitelor etape de vârstă:

Identitatea fizică se referă la vârstă, sex, starea integrității corporale – inclusiv funcționalitatea analizatorilor, stare de dezvoltare (raportul înălțime/greutate/vârstă/sex), fizionomie, ținută corporală, stare de sănătate, antecedente medicale relevante personale și familiale, regim de viață și alimentar, dependențe (medicamente, restricții alimentare, proteze, limite de adaptabilitate la climă, microclimat ș.a.). Datele referitoare la identitatea fizică a persoanei sunt constatabile pe bază de *observație*, *conversație* sau *documentare*; adesea însă este nevoie de o cunoaștere specializată, situație în care se face apel la cooperare pluridisciplinară.

Identitatea psiho-comportamentală privește însușirile de personalitate pe dimensiunile:

- dinamică (temperamentală),

- instrumentală (nivelul funcțional al principalelor procese psihice, aptitudini generale și speciale, cunoștințe și deprinderi speciale – limbi străine, folosirea unor mijloace tehnice, de la bicicletă la automobil, de la mașină de scris la calculator),

- valorică (dominante atitudinale, calități voluntare, interese) și ale rezultatelor activității dominante (jocul în mica copilărie, învățarea socială și școlară la vârstele pre- și școlare, munca la vârsta adultă).

Datele privind identitatea psiho-comportamentală se pot constata prin interpretarea datelor de observație privind comportamentul sau pot fi interpretate deductiv pe baza *analizei rezultatelor activității*, cel mai ușor a *testelor psihologice profesionale* (destinate utilizării de către psiholog) sau *orientative* (destinate autoaplicării sau utilizării lor de către neprofesioniști inițiați în folosirea acestora). În cazul utilizării testelor orientative se recomandă (deocamdată) cooperarea permanentă cu un psiholog, în sistem de supervizare sau consiliere educațională continuă (mentorat).

Identitatea socio-culturală este dată de: statutul instituțional (școlar sau profesional), nivelul de școlarizare, comunitatea (urbană sau rurală) căreia îi aparține persoana, grupurile de referință din care își selectează valorile (familie, școală, profesie, de petrecere a timpului liber, sport, vocațional neprofesionist, politic ș.a), prietenii, modele, grad de instruire, condițiile materiale și climatul cultural-educational al familiei, apartenență etnică, religioasă, afiliere organizațională ș.a. Definitiv pentru dimensiunea socială este identitatea civilă a persoanei: numele, prenume, domiciliul. Datele identității socio-culturale sunt accesibile, în general, prin *documentare* și *conversație*.

În ceea ce privește alegerea metodelor ce pot fi aplicate în procesul de învățământ se recomandă armonizarea investigațiilor retrospective, din trecutul copilului, cu cele longitudinale (urmărirea evoluției în ani), transversale (prin stabilirea valorii nivelului de realizare atins de copil în raport cu nivelurile altor copii de aceeași vârstă) și prospective.

Metodologia cunoașterii elevului implică două tipuri de investigații care pot fi realizate de responsabili în acest domeniu de activitate (profesori-consilieri, psihopedagogi școlari, diriginți, învățători), dar și de alte persoane implicate în educarea elevului (cadre didactice, părinți, antrenori etc.). Acestea sunt:

- Investigația longitudinală – reprezintă o formă de organizare a activității de cunoaștere a elevului realizată pe baza acumulării și a prelucrării informațiilor semnificative despre evoluția personalității acestuia. Acest tip de investigație consemnează faptele pedagogice realizate de elev, în clasă, în afara clasei, în școală, în afara școlii etc., cu scopul evidențierii: modificărilor intervenite în procesul de dezvoltare a personalității elevului; ritmului și intensității de manifestare a fenomenelor (fiziologice, psihologice, sociale) studiate în legătură cu procesul de dezvoltare a personalității elevului. Metodele ce sunt utilizate în acest tip de investigație sunt: observația, ancheta, chestionarul, biografia, autobiografia, analiza produselor activității, experimentul. Activarea acestora poate fi realizată prin procedee empirice (jurnalul elevului/clasei, consemnări factuale, observații spontane) și prin tehnici speciale (observații dirijate, fișe școlare, teste psihologice și socio-logice/sociometrice). La nivelul instrumentului de operaționalizare a cercetării, investigația longitudinală angajează instituționalizarea unei fișe de observație psihopedagogice.

- Investigația transversală – reprezintă o formă de organizare a activității de cunoaștere a elevului realizabilă pe baza abordării frontale a caracteristicilor personalității într-un anumit moment al dezvoltării acesteia; valorifică informațiile acumulate longitudinal orientându-le în direcția cunoașterii structurii personalității elevului. Acest tip de investigație este aprofundată și intensificată la sfârșitul anului școlar și în mod special la finalul ciclului sau a treptei de învățământ. În ceea ce privește metodele, investigația transversală angajează tehnicile specifice de evaluare managerială a informațiilor consemnate longitudinal despre anumite fenomene psihologice semnificative pentru caracterizarea generală a personalității, pentru stabilirea unei diagnoze și prognoze pedagogice optime. În anumite situații sunt folosite testele psihologice, aplicate de specialiștii din centrele și cabinetele de asistență psihopedagogică.

Deoarece orice metodă își are limitele sale în investigarea faptelor, folosirea mai multor metode și corelarea rezultatelor va oferi o mai mare siguranță în cercetare și va conduce spre surprinderea multitudinii aspectelor pe care le prezintă.

Este foarte important să ne cunoaștem elevii, să înțelegem posibilitățile și limitele fiecăruia, să îi vedem așa cum sunt ei și nu cum ne-am dori noi să fie. Dacă le descoperim talentele îi putem ajuta să-și dezvolte anumite aptitudini spre care au înclinație, iar dacă observăm o rămânere în urmă sau alte probleme este indicat să încercăm pe cât posibil să recuperăm acel copil și să îl îndrumăm spre specialiști care să îl ajute în problema sa, astfel încât să o depășească pe viitor.

Bibliografie:

1.Gheorghe Dumitriu, Constanța Dumitriu, (1997), *Psihologia procesului de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București

2.I. Holban, (1978), *Cunoașterea elevului. O sinteză a metodelor*, Editura Didactică și Pedagogică, București

3.J. Piaget, (1970), *Psihologia copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București

FOTOGRAFIA CA SURSĂ ISTORICĂ – UTILIZAREA ÎN CADRUL ACTIVITĂȚII DIDACTICE

Profesor Teompa Aviu Ștefan, Liceul Tehnologic „Dorin Pavel” Alba Iulia

Activitatea cu sursele istorice este una deosebit de importantă în demersul didactic, în cadrul orei de istorie. Competențele din programele școlare pe care trebuie să le atingem, ne obligă să folosim sursele istorice, atât cele scrise cât și cele vizuale. Profesorul de istorie trebuie să își selecteze cu mare atenție conținuturile și, în funcție de ele, sursele istorice. El va analiza în prealabil sursa istorică și se va asigura că elevii pot să analizeze informațiile oferite de sursă pe baza cunoștințelor, abilităților dobândite de către ei anterior. Mai întâi de toate, profesorul trebuie să se întrebe: posedă elevii destule cunoștințe cu privire la subiectul aflat în discuție și la perioada de timp la care se referă sursa istorică. Dacă da, se poate răspunde la întrebări apelându-se la abilitățile și la instrumentele de lucru ale elevilor. Ne-am propus în cadrul acestui material, să ne oprim asupra fotografiei ca izvor istoric precum și la modul în care putem folosi fotografia în cadrul orelor de istorie, în procesul de predare – învățare – evaluare.

Fotografia reprezintă un document vizual, un instrument important în predarea istoriei. Este prezentă în manualele școlare sub diferite forme: scene de viață cotidiană, scene de confruntări militare, portrete de personalități, aspecte ale vieții sociale, economice, politice și culturale. Ea are un impact deosebit asupra elevilor, analiza ei îi ajută să înțeleagă mai bine și mai clar unele conținuturi istorice, stimulează imaginația elevului și capacitatea de observație. Fotografia poate fi folosită ca sursă istorică pentru toate perioadele istorice, însă forța evocatoare a acesteia este pentru perioada secolelor XIX-XX.

Fotografia reprezintă un document vizual, un martor al istoriei secolului XIX-XX și nu doar. Fotografia reprezintă un instrument decisiv în cadrul mijloacelor moderne mass-media și un instrument important în predarea istoriei.

Avantajele folosirii fotografiei în cadrul orelor de istorie:

- Stimulează imaginația elevului;
- Are o forță de evocare deosebită;
- Elevul poate să își folosească capacitatea de observație;
- Elevul poate învăța să gândească și să observe critic;
- Poate oferi profesorului ocazia de a reface o mică parte din atmosfera perioadei;

• Are un impact deosebit asupra elevilor, ajutându-i să înțeleagă mai bine evenimentul/faptul istoric. Există, evident, și unele dezavantaje ale folosirii fotografiei la clasă:

- Un timp destul de mare afectat în cadrul lecției;
- Prezența unei a doua imagini poate altera cadrul și semnificația primei fotografii;
- Fotografia poate fi manipulată sau trucată. Profesorul de istorie trebuie să selecteze cu mare atenție fotografiile pe care urmează să le folosească în demersul didactic. Iată câteva posibile criterii pentru alegerea fotografiilor pentru ora de curs:

- Să poată fi ușor puse în legătură cu alte surse istorice;
- Să pună în valoare cunoștințele și așteptările elevilor;
- Să prezinte anumite ambiguități sau chiar contradicții ce necesită a fi explicate și 2 investigate;

- Să poată fi analizate de către elevi. Ce ar trebui să știe profesorii dar și elevii în legătură cu o fotografie ?

- Fotografiile care sunt păstrate ca documente/surse istorice au fost la rândul lor supuse unui proces de selecție;

- Fotografiile respectă convențiile și perspectivele perioadei în care au fost realizate;
- Fotografiile pot fi ușor manipulate sau truate;
- Fotografia poate avea un efect direct asupra evenimentelor care sunt fotografiate.

Atunci când folosim o fotografie în demersul didactic, ea trebuie analizată foarte atent, trebuie să privim dincolo de imagine, adică să descifrăm și să descoperim „mesajul” transmis prin intermediul imaginii. Iată care sunt principalele aspecte pe care trebuie să le urmărim atunci când analizăm o fotografie în demersul didactic:

- ✚ Tema: manifestare, miting, reuniune internațională, scenă din viața cotidiană, scenă de război, personaje.
- ✚ Datarea: poate fi făcută observând: o indicații directe – titlu, legendă, inscripții, vegetație; o indicații indirecte – costume, obiecte, arhitectură.
- ✚ Personajele: sunt personalități cunoscute sau anonimi aparținând unor tipologii sociale, se observă vestimentație, obiectele, alte atribute, atitudinea personajelor.
- ✚ Dispunerea personajelor: se poate realiza în jurul unui personaj principal, indicându-se astfel o ierarhie, poate fi o imagine de ansamblu cu personaje prezentate egal, personajele aflate în prim-plan sau aflate în fundal.
- ✚ Locul (spațiu): poate fi indicat grație unei construcții sau a unei inscripții.
- ✚ Planul: exprimă un cadru general, larg, permite descrierea unei scene, situarea într-un context sau prezintă un cadru izolat dintr-o acțiune.
- ✚ Interpretarea imaginii: o Autorul: comportă aceeași analiză ca și autorul unui text; Imaginea: este reprezentativă, este spontană, este exagerată, trucată, manipulată; o
- ✚ Locul publicării: publicație oficială, de propagandă, de opoziție;
- ✚ Contextul publicării imaginii: contextul desfășurării unui eveniment, momentul ales.
- ✚ Semnificația imaginii: se analizează prin raportarea la subiect, la temă, la cadrul cultural pe care îl reprezintă, la referințele ideologice pe care le comportă.

Un tip aparte de activitate îl reprezintă analiza istorică pe baza unei fotografii de epocă. Ea se prezintă sub forma unui instantaneu, al unei acțiuni, al unui personaj sau grup de oameni aflați într-o anumită situație considerată reprezentativă pentru evenimentul respectiv. Fotografia este percepută, în acest caz, ca o expresie foarte fidelă a realității și de aceea poate fi considerată un document istoric.

<https://www.google.com/search?q=fotografia++bucurestiul+interbelic>

FOTO 1 – BUCUREȘTIUL INTERBELIC

SARCINĂ DE LUCRU:

Analiza imaginii se face după următoarea desfășurare: tema, datarea, personajele, dispunerea personajelor, locul, interpretarea imaginii, semnificația imaginii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Căpiță, Laura, Căpiță, Carol, Tendențe în didactica istoriei, Editura Paralela 45, București, 2005.
2. Felezeu, Călin, Didactica istoriei, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004.
3. Manea, Mihai, Palade, Eugen, Sasu, Nicoleta, Istorie. Predarea istoriei și educație pentru cetățenie democratică: demersuri didactice inovative, Editura Educația 2000+, București, 2006.
4. Păcurari, Otilia, Târcă, Anca, Sarivan, Ligia, Strategii didactice inovative, București, 2003.
5. Stradling, Robert, Să înțelegem istoria secolului XX, Editura Sigma, București, 2002
6. Tănăsă, Gh., Metodica predării – învățării istoriei în școală, Editura „Spiru Haret”, Iași, 1996.

RELIGIA ȘI NATURA (II)

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Parcurgând paginile enciclicei, aceasta explică că de fapt schimbările climatice sunt o problemă globală cu grave implicații de mediu, sociale, economice și politice, una dintre principalele provocări actuale pentru omenire.

Pornind de la ideea că fiecare ființă, creatură are propria funcție în natură, niciuna nefiind de prisos, pontiful amintește că „orice maltratare a vreunei creaturi este contrară demnității umane”, grija față de alte ființe trebuie să fie întotdeauna însoțită de „compromisuri și grijă” față de om.

Ca urmare este necesară conștientizarea comuniunii universale. Concepuți „de același Tată, toate ființele universului, suntem unite prin legături nevăzute și formăm un fel de familie universală” ceea ce ne îndeamnă în mod îndreptățit la un respect sacru, iubitor și smerit.

În conținutul ei se face de asemenea trimitere la beneficiile progresului tehnologic pe de o parte, trăgându-se un semnal de alarmă asupra tehnocrației care le oferă „celor care dețin cunoașterea și mai ales puterea economică pentru a o exploata”, o dominație impresionantă asupra întregului neam omenesc și a lumii întregi, pe de altă parte. Mai atrage atenția și asupra unei forme excesive de antropocentrism care face ca ființa umană să nu-și mai recunoască propria poziție în raport cu lumea, centrată în mod exclusive asupra ei și asupra propriei puteri.

Este abordată de asemenea problematica muncii (fig. I), scoțându-se în evidență faptul că „în orice abordare a ecologiei integrale, care nu exclude ființa umană, este indispensabilă integrarea valorii muncii” definită ca „una din cele mai păguboase afaceri pentru o societate”, renunțarea la investiția în oameni, pentru a obține un profit mai mare.

Logo-ul „Laudatio si” (Fig.I)

În ceea ce privește organismele modificate genetic, în aceasta se subliniază că în unele regiuni folosirea acestora pe scară largă a adus o creștere economică semnificativă care a rezolvat unele probleme, dar fost constatată pe de altă parte o concentrare a terenurilor productive în mâna câtorva oameni.

Astfel, ecologia integrală devine o nouă paradigmă de dreptate, deoarece omul este conectat la natură și nu putem „considera natura ca ceva separat de noi, ca pe un simplu cadru al vieții noastre”, ca urmare nu există două crize separate, adică una de mediu și alta socială, ci doar una singură și complexă și anume cea socio-ecologică.

De aici și referirea la solidaritate și prietenie civică, a căror distrugere determină daune mediului. Ca urmare din cele expuse se desprinde și ideea de acțiune: ce facem, ce putem face în acest sens, răspunsul fiind unul relativ simplu și pe înțelesul tuturor: „să dialogăm și să acționăm”, îndemnând la o dezbatere onestă și transparentă astfel încât „necesitățile particulare și ideologiile să nu aducă atingere binelui comun”.

Totodată, se aduc critici summit-urilor mondiale despre mediu care „nu au răspuns la așteptări pentru că, în lipsa unei decizii politice, nu au ajuns la acorduri ambientale globale cu adevărat semnificative și eficiente”.

De asemenea se subliniază că educația și formarea rămân provocările centrale, orice schimbare având nevoie de motivații și de un parcurs educativ la cărui realizare trebuie să se implice școala, familia, mijloacele de comunicare.

Se presupune asumarea unui alt stil de viață, sublinindu-se că „micile gesturi zilnice sunt suficiente”, precum colectarea separată a deșeurilor, reducerea consumului de apă, stingerea luminilor inutile, deoarece „o ecologie integrală este făcută din gesturi zilnice în acest fel rupem logica violenței, a exploatării și egoismului”.

Bibliografie selectivă:

1. A 5 anni dalla publication dell enciclica „Laudatio si”, de Mario Pezonni (Cremona)

2. http://www.vatican.va/content/francesco/en/encyclicals/documents/papa-francesco_enciclica-laudato-si.
3. Francisc, Laudato SI, traducere M.Pătrascu, Iași, Presa Bună, 2015
4. Papa Francisc, Terra, mama noastră, prefață a patriarhului Bartolomeu, București, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice, 2020

ÎMPĂCAREA OMULUI CU DUMNEZEU

Prof. Pascal Daniela, Școala Gimnazială „Singidava” Cugir

Poezie realizata de elevele PUICAN MĂDALINA și DĂRĂBAN ROXANA

1. Toate acele chinuri fosta-au suportate din iubire,
O mare putere și totuși, o adâncă smerire,
Un Om a cărui viață era ”neprețuită”,
Însă un Dumnezeu cu o iubire nemărginită.

2. Cerul și pământul adânc s-au cutremurat:
Cu firea de om a murit al lumii Împărat.
Întreaga natură s-a frământat
Când în mormânt, cu trupul, a fost așezat.

3. Totul ne-a dat, de nimic nu ne-a lipsit
Dar noi, ca niște necredincioși L-am răstignit.
Neîncetat L-am lovit, scuipat și batjocorit,
Cu toate că El așa de mult ne-a iubit!

4. În ciuda a toate, El nu ne-a lăsat
Căci din morți, a treia zi a înviat,
Cu Tatăl din cer El ne-a împăcat
Și ca ai Săi copii, iarăși ne-a acceptat.

5. Târziu am învățat ce e iubirea
Și n-a fost nevoie să-I zărim privirea...
El multe a făcut și multe a răbdat –
Știm că ne iubește necondiționat:
Și încă de la început, El ne-a iertat.

6. Fiece zi începe cu-n răsărit de soare,
Astrul creat pentru o lume încântătoare,
De-un preabun Dumnezeu, cu o cunună de raze,
În a cărui lucrare, iubirea de oameni zace.

7. Lumină din Lumină, din mână-n mână dată,
O frântură de nădejde de-o complexitate lăudată
Se mai poate numi și credință,
Căci ne învață ce e aceea cuviință.

8. El astăzi ne dă Lumină,
Dar ieri, ne-a cântat în surdină
Un cântec născut din suferință,
Cu rădăcini din milă și credință.

9. Lacrimi amare în care fețe-au fost scăldate
Pentru ca păcatele din suflete să fie iertate,
Calvarul ce-a urmat făcându-ne sufletul să se-ntristeze
Totul ca inimile noastre din nou, pe Tatăl să-l îmbrățișeze.

10. Azi, toate în jur seamănă iubire
Și inimile noastre se unesc în armonie,
Zâmbetul și sufletul împrăștie lumină,
Primiți cu bucurie, Lumină din Lumină!

METODE FOLOSITE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI NONFORMALE

Prof. Zoldi Veronica Alexandra, Școala Gimnazială „Ion Bianu” Valea Lungă

Educația este un factor determinant al formării personalității, dar și obiectul de studiu al pedagogiei. Din această perspectivă ea are în vedere activitatea de formare și dezvoltare a personalității și modalitățile concrete de realizare a acesteia.

Educația permanentă este un concept fundamental care înglobează toate aspectele, dimensiunile sau formele actului educativ, care se realizează pe întreaga durată de viață a unui individ. Ea vizează activitatea de formare și dezvoltare a personalității umane prin utilizarea mai multor resurse: stadiile educației, conținuturile educației, formele educației. Educația se prezintă în trei forme: educație formală, educație nonformală și educație informală.

Școala are rolul de a ghida, completa și corecta achizițiile obținute prin intermediul educației informale și nonformale, să furnizeze elevilor criterii pentru selecționarea și interpretarea informațiilor. Totodată școala are sarcina de a de a prelua și prelucra influențele educației nonformale și educație informală. Între cele trei forme ale educației există raporturi de complementaritate și interdependență.

Educația nonformală este ansamblul acțiunilor instructiv- educative structurate și organizate într-un cadru instituționalizat, precum și în afara sistemului de învățământ. Ea integrează două tipuri de activități: parașcolare (de perfecționare, reciclare, etc) și perișcolare (vizite, excursii, cercuri, etc.). Activitățile desfășurate sunt facultative sau opționale. Se desfășoară în parteneriat cu biblioteci, cluburi ale copiilor, muzee, case de cultură, organizații nonguvernamentale.

Metodele ce se pot folosi în educația nonformală sunt variate și se potrivesc oricărui tip de beneficiari. Avantajele utilizării acestor metode sunt: au obiective de învățare clare, dezvoltă toate tipurile de competențe (cunoștințe dar mai ales abilități și atitudini), sunt active, creative și interactive, au caracter participativ și experiențial, au caracter inovativ (nu fac parte din categoria “metode clasice”), au un grad de aplicabilitate mare. Dezavantajul major este acela că demersurile de evaluare nu sunt foarte sistematice, ceea ce poate conduce spre absența unor autoevaluări riguroase.

Metodele de educație nonformală sunt organizate, coordonate, evaluate și analizate de către persoane cunoscute sub mai multe denumiri, în funcție de metodă (formator, animator, facilitator, lector etc). Aceste persoane, prin intermediul fanteziei, a creativității și bucuriei lor, își propun să

creeze cadrul potrivit pentru DISTRACȚIE, ACTIVARE și EXPRIMARE liberă a persoanelor cărora se adresează.

O metodă folosită în educația nonformală este „**Biblioteca Vie**”. Este o metodă nonformală care își propune să promoveze respectul pentru drepturile omului și demnitatea umană, să atragă atenția asupra diversității în toate formele ei și să stimuleze dialogul între oameni. Ineditul și unicitatea Bibliotecii Vii sunt date de faptul că pe rafturi cărțile sunt reprezentate de oameni care se confruntă cu prejudecăți sau stereotipuri (de gen, vârstă, etnie, rasă, religie etc.), oamenii devin cărți ce ilustrează aspecte din diferite grupuri sociale (polițiști, jurnaliști, copii săraci, asistent social, timizi, țigani, persoane cu dizabilități etc) Aceștia intră într-un dialog personal cu cititorul și își spun povestea. Biblioteca vie funcționează ca o bibliotecă obișnuită - cititorii vin și împrumută cărți pentru o perioadă limitată de timp. După ce au „citit” cărțile (practic cititorul și cartea poartă un dialog), le returnează în bibliotecă.

În momentul organizării acestui spațiu al Bibliotecii Vii, trebuie luate în considerare o mulțime de aspecte precum: obiectivele bibliotecii, spațiul în care organizăm biblioteca, modalități de recrutare a cărților, modalitatea de promovare a bibliotecii, modul de evaluare a impactului bibliotecii asupra cititorilor și asupra cărților etc. Când organizăm această bibliotecă trebuie să urmăm niște pași: identificarea obiectivelor și stabilirea beneficiilor metodei, responsabilitățile echipei de proiect, alegerea locației pentru organizarea evenimentului, selecția cărților și pregătirea cataloagelor, selecția și pregătirea bibliotecarilor, întâlnirea de pregătire a cărților, promovarea bibliotecii, desfășurarea efectivă a bibliotecii, evaluarea bibliotecii

Biblioteca Vie are câteva principii de bază: cărțile nu au voie să fie plătite în cadrul Bibliotecii Vii; intrarea este liberă în cadrul unei Bibliotecii Vii; biblioteca nu se folosește pentru scopuri comerciale sau de promovare a altor interese ale organizațiilor care implementează metoda; Biblioteca Vie nu își propune să promoveze anumite meserii sau să expună publicul la anumite meserii spre a ghida tinerii sau studenții în carieră; Biblioteca Vie nu este un spațiu de expunere pentru oameni celebri și pentru meserii celebre.

Origami

Origami – teatru este o metodă nonformală prin care copii, tineri și adulți descoperă magia artei orientale a plierii hârtiei și astfel devin mai atenți, mai răbdători, mai pasionați și de ce nu mai încrezători în forțele proprii. Participanții învață cum se pliază dintr-un pătrat de hârtie pentru a obține diverse forme, învață să elaboreze povești origami, își cultivă răbdarea și atenția la detalii, învață să socializeze mai ușor și să comunice cu ajutorul acestei arte Origami poate fi folosit începând de la copii de grădiniță până la adulți, în orice colț al lumii. În funcție de vârsta grupului țintă modelele se pot adapta vârstei. Poate fi folosită în spital pentru a anima un grup de copii, poate fi folosită pentru a crea piese de teatru (pentru copii și adulți), poate fi folosită ca metodă de team building, metodă educativă în școli și grădinițe, ateliere de creație pentru copii și adulți, etc. În școala noastră, noi desfășurăm în fiecare an un concurs județean intitulat „Vino și tu în minunata lume origami”. Copii participă cu interes și pasiune și din mâinile lor ies lucruri minunate. Mai mult sunt coopțați doi elevi din școala care să participe la jurizarea lucrărilor, care sunt expuse într-o expoziție.

Writing theatre

Writing theatre este o metoda de scriere de scenarii de teatru: alegerea situației, documentare, identificarea personajelor, crearea poveștii. Se creează un scenariu pornind de la o poveste de viață reală, expusă într-o lumină din mai multe perspective (planuri), cu rolul de a scoate în evidență un fenomen sau un aspect de viață, sau crearea de mici scenarii prin jucarea unei povești cunoscute, însă în altă variantă de expunere (ex: în stil musical), cu alte conotații și alte interpretări. Metoda implică dinamica de grup – alegerea rolului, identificarea și găsirea unui mod de expunere personal, iar etapele de lucru sunt: găsirea temei, scrierea scenariului de către grup, revizuirea lui, punerea în scenă. Obiectivul este acela de a folosi arta dramatică ca modalitate de expresie și dezvoltare personală, de a stimula implicarea activă a participanților și de a aduce un plus dinamic și eficient, pe lângă procesul de învățare cultivat de școală în general (dictare/scriere/reproducere). Această metodă poate fi aplicată în cadrul activităților extracurriculare sau în cadrul unui opțional.

O astfel de scenetă am realizat cu elevii punând în scenă o reprezentare dedicată Marii Uniri în anul Centenarului. Având un opțional de teatru a fost posibil acest lucru. Elevii și-au demonstrat calitățile creative confecționând recuzita de care aveam nevoie și au adaptat rolurile, fiecare improvizând așa cum a simțit. Astfel la sfârșitul programului am putut aplauda spontaneitatea și originalitatea.

Educația nonformală este cea mai nouă abordare a învățării prin activități plăcute și motivante. Avantajele sale multiple înglobează bifarea tuturor deprinderilor specifice sistemului tradițional de învățământ, cu un aport suplimentar de abilități câștigate în condițiile unei libertăți de exprimare maxime.

Educația nonformală însoțește cu succes formarea educațională a tinerilor și rămâne una dintre variantele optime pentru susținerea plăcerii de cunoaștere și de afirmare profesională.

Bibliografie:

1. Cucos, C. , *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996.
2. Dave, R.H., *Fundamente ale educației permanente*, București, 1991.
3. Crețu, D., Nicu, A., *Pedagogie și elemente de pedagogie*, Editura Univ. "L. Blaga", Sibiu, 2004
4. Cerghit, I., Radu,I.T., *Didactica*, Editura didactică și pedagogică, București, 1994.
5. Paraschiv, C., (Coord.), *Educația formală și non-formală în context european*, Petroșani, 2017